

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ
EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ KİTLESEL AÇIK ÇEVİRİMİÇİ
DERSLERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sinan BERKTAŞ

**Lefkoşa
Ocak, 2017**

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ
EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ KİTLESEL AÇIK ÇEVİRİMİÇİ
DERSLERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sinan BERKTAŞ

**Lefkoşa
Ocak, 2017**

ÖNSÖZ

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı, yüksek lisans çalışma programının gereği olarak hazırlanan bu araştırmanın amacı öğretmen adayları için kitlesel açık çevrimiçi dersleri lisans düzeyindeki öğretmen adaylarının görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın problem durumu tartışıldıktan sonra, sırayla; amaç, önem, sınırlılıklar, tanım ve kısaltmalar sunulmuştur. Araştırmanın ikinci bölümünde ilgili araştırmalar kısaca tanıtılmıştır. Üçüncü bölüm, araştırmanın gerçekleştirilmesinde benimsenen araştırma yöntemini içermekte olup, dördüncü bölümde bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Bulgular bağlamında ulaşılan sonuçlar ve geliştirilen öneriler beşinci bölümde sunulmuştur.

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde zamanını ve desteğini benden esirgemeyen fikirleri ışığında her soruya cevap bulmamı sağlayan, başarısı sayesinde bulunduğumuz konumu oluşturan, danışmanım Yakın Doğu Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Hüseyin BİCEN'e, çalışma hayatımda örnek aldığım, kişiliği, duruşu, sözleri, yüreği ile herkese doğru yolu gösteren saygı değer bölüm başkanımız Doç. Dr. Fezile ÖZDAMLI'ya, saygılarımı sunarım.

Araştırma boyunca desteğini esirgemeyen, örnek aldığım, bugünlere gelmemde çok büyük payı olan Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim öğretim görevlisi Dr. Tahir TAVUKCU' ya, Dr. Vasfi TUĞUN'a ve Dr. Sezer KANBUL'a teşekkür ederim.

Araştırmamda jüri olarak araştırmamı değerlendiren ve engin bilgilerini bana aktaran jüri ve danışman hocalarıma teşekkür ederim. Prof. Dr. Nadire ÇAVUŞ, Yard. Doç Dr. Erinç ERÇAĞ ve Doç. Dr. Hüseyin BİCEN'e saygılarımı sunarım.

Bunun yanında, Uzaktan Eğitim Merkezi çalışanlarına ve öğretmen adaylarına da sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tüm yaşamım boyunca doğduğumdan beri bana her konuda destek veren tüm yaşamım boyunca, yürüdüğüm yolda yalnızlığımı hissettirmeyen her daim yanımda olan, dünyada eşi benzeri olmayan aileme teşekkürlerimi sunarım.

Tüm çalışmalarımda yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen Dönay KARA ve Yunus KESMECİ'ye de sonsuz şükranlarımı sunarım.

Saygılarımla,
Ocak 2017
Sinan BERKTAŞ

ÖZET

ÖĞRETMEN ADAYLARININ KİTLESEL AÇIK ÇEVİRİMİÇİ DERSLERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

BERKTAŞ, Sinan

Yüksek Lisans, Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hüseyin BİCEN

Ocak 2017, 58 Sayfa

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslere (KAÇD) yönelik görüşlerinin incelenmesidir. Bu kapsamda öğretmen adaylarının bu derslere yönelik görüşleri araştırılmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Yakın Doğu Üniversitesi'ndeki eğitim fakültesine bağlı bölümlerde bulunan 236 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırma sürecinde alan yazım ve uzman görüşleri temel alınarak bir anket geliştirilmiştir. Öğretmen adaylarına sunulan anketlerden elde edilen nicel veriler için betimsel yöntem kullanılmıştır.

Yapılan analizlerden elde edilen bulgulara göre, çalışma grubunda yer alan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslere katılmaya yönelik olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının bu derslere katılarak temel amaçlarının daha geniş kitlelerle bilgi ve deneyimlerini paylaşarak uzman oldukları alanda toplumu bilinçlendirmek olduğu ortaya çıkmıştır. Kitlesel açık çevrimiçi derslerini uzak eğitimden alan öğretmen adayları tarafından yürütülmesinin daha uygun bulunduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının alanlarında kendilerini gelişim ve tanıtımına fayda sağlama, hayat boyu öğrenmeyi destekleme ve internet ortamında güvenilir bilgi kaynaklarının yer almasına katkıda bulunma gibi amaçları önemsedikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarının teknik altyapı temini ve bilgilendirme içeren destek şeklinde bekledikleri ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerini etkileyen olumlu ve olumsuz faktörleri, derse katılımlara göre özellikle bireysel faktörlerde farklılaştığı görülmüştür.

Sonuç olarak, öğretmen adaylarının kitlesel açık çevrimiçi derslerine oldukça yatkın oldukları ancak geçiş sürecinin kolaylaştırılması ve iyi bir şekilde katılımları için bilgilendirme ve teknik destek sağlamanın önemli bir rol oynayacağı söylenebilir. Bunların yanı sıra öğretmen adaylarının harcadıkları zaman ve emeğin değerli kılınması için ödül, puan ve maddi destek gibi teşviklerin sağlanması da Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerinin geçiş sürecini hızlandırabileceği gibi sürekliliğin sağlanmasında da etkili olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler, KAÇD, MOOC, Online kurs, Online ders

ABSTRACT**IDENTIFYING THE OPINIONS OF PROSPECTIVE
TEACHERS ON
MASSIVE OPEN ONLINE COURSES****BERKTAŞ, Sinan****Master, Department of Computer Education and Educational
Technologies****Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Hüseyin BİCEN****January 2017, 58 Pages**

The purpose of this study is to examine the opinions of prospective teachers towards the Mass Open Online Courses (MOOC). In this context, opinions of prospective teachers were investigated towards the lesson. Quantitative research methods were used in the study. The study group of the study consisted of 236 prospective teachers in the departments affiliated to the Faculty of Education of Near East University. A questionnaire was prepared on the basis of the literature and expert opinions in the research process. A descriptive method was used for the quantitative data obtained from the questionnaires presented to the prospective teachers.

According to the findings from the conducted analyses, it has been identified that the majority of the prospective teachers in the study group were intended to attend the Mass Open Online Courses. It has been revealed that, by attending these classes, the main purpose of prospective teachers is to share their knowledge and experiences and to raise the awareness within the community in the area in which they are experts. It has been seen that it is more appropriate to conduct mass open online courses by prospective teachers who receive distance education. It has been observed that prospective teachers pay attention to their purposes in the fields of self-development and promotion, supporting lifelong learning and contributing to the availability of

reliable information resources on the internet. It has been revealed that prospective teachers are in expectation of support in terms of technical infrastructure and information. The positive and negative factors affecting the Mass Open Online Lessons by prospective teachers were found to differ according to their attendance and particularly to individual factors.

As a result, it can be said that teacher candidates are highly inclined towards mass open online courses but that informing and providing technical support will play an important role in facilitating the transition process and in good participation. In addition, providing incentives such as rewards, points, and financial support for valuing the time and effort that prospective teachers spend is also considered to be effective in ensuring continuity of the Mass Open Online Courses as well as speeding up the transition process.

Keywords: Mass Open Online Courses, MOOC, Online course, Online class

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM
BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI
ETİK BEYANI**

Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesini okuduğumu ve anladığımı ve Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

1. Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
2. Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik kurallarına uygun olarak sunduğumu,
3. Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
4. Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
5. Tez olarak sunduğum bu çalışmanın özgün olduğunu,bildirir, aksi bir durumda bu konuda hakkımda yapılacak tüm yasal işlemleri ve aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.
...../...../20....

İMZA

Adı Soyadı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IV
ÖZET	VI
ETİK BEYAN	X
İÇİNDEKİLER	XI
TABLolar LİSTESİ	XIV
BÖLÜM I	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın amacı	2
1.2.1. Alt amaçlar	2
1.3. Önemi	2
1.4. Sınırlılıklar	3
1.5. Tanımlar	4
 BÖLÜM II	 5
2. Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	5
2.1. Kitlesele açık çevrimiçi derslerinin özellikleri	5
2.2. Kitlesele açık çevrimiçi dersleri uygulamalarının özellikleri	6
2.3. Kitlesele açık çevrimiçi derslerinin türleri	7
2.3.1. Bağlantılı Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri ve Genel Özellikleri	8
2.3.2. Kapsamlı Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri ve Genel Özellikleri	8
2.4. Yaygın Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri	9
2.5. Türkiye’de Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri	11
2.6. İlgili Araştırmalar	12
2.6.1. Öğretmen adaylarının olumlu etkilerine yönelik yapılan çalışmalar	13
2.6.2. Kurumları Olumlu Etkileyen Faktörlere Yönelik Yapılan Çalışmalar	15
2.6.3. Öğretmen adaylarını olumlu etkileyen faktörlere yönelik yapılan çalışmalar	16

BÖLÜM III.....	18
YÖNTEM	18
3. Araştırma Modeli	18
3.1. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	18
3.2. Örneklem Grubu	19
3.2.1. Bölümlere Göre Öğretmen Adayı Dağılımı.....	19
3.2.2. Öğretmen Adaylarının Sınıfa Göre Dağılımı	21
3.2.3. Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı	22
3.2.4. Öğretmen Adaylarının Yaş'a Göre Dağılımı	22
3.2.5. Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Durum	23
3.2.6. Uzaktan Eğitim Uygulaması Kullanım Durumları	23
3.2.7. Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerinin Kullanım Amaçları	24
3.2.8. Öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister durumları	25
3.3. Veri Toplama Araçları	26
3.4. Veri Analizi	27
3.5. Nicel Veri Analizi	27
BÖLÜM IV	28
4. BULGULAR.....	28
4.1. Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine Katılımı Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	28
BÖLÜM V	35
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	35
5.1. Sonuçlar	35
5.1.1. Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılımının öğretmen adaylarının görüşlerine yönelik sonuçları	37

5.1.1.1. Teknoloji kullanımına göre sonuçlar.....	37
5.1.1.2. Sosyal yaşamda kullanımına göre sonuçlar.....	37
5.1.1.3. Eğitsel alanda kullanıma göre sonuçlar.....	38
5.2. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşleri sınıflarına göre farklılık göstermekte midir?	38
5.3. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerini kullanım amaçlarına göre sonuçlar.....	39
5.4. Öneriler	40
6. KAYNAKÇA	42
7. EKLER	52
8. ÖZGEÇMİŞ.....	58

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo1.2.1: Bölümlere Göre Öğretmen Adayı Dağılımı.....	23
Tablo2.2.2: Öğretmen Adaylarının Sınıfa Göre Dağılımı.....	24
Tablo 3.2.3:Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı.....	24
Tablo 4.2.4 Öğretmen Adaylarının Yaş'a Göre Dağılımı.....	25
Tablo 5.2.5 Öğretmen Adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Durumları.....	26
Tablo 6.2.6 Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Uygulaması Kullanım Durumları.....	26
Tablo 7.2.7 Öğretmen Adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Amaçları Durumları.....	27
Tablo 8.2.8 Öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister oranları durumları.....	28

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, varsayımları, önemi ve sınırlılıkları üzerinde durulmuş, araştırmada geçen bazı kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem

Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler ve uzaktan eğitim, toplumun değişiklik aşamasında bireylerin farklılaşan isteklerine çözüm üretmek amacıyla meydana gelen bir yaklaşımdır Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin öğretim araç gereçlerinde kullanımının yaygınlaşarak günümüze kadar gelen ve her geçen gün önemi artmaktadır (Stracke, 2014).

Bir dersin niteliğine ve yapısallığına göre geliştirilmiş öğrenme ortamlarına Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri de içermektedir. Dünya çapındaki çeşitli kurumların ve nitelikli yükseköğretim alanında onaylayanların veya araştırma yapanları daha çok kendi alanlarında odaklanmalarını yardımcı olduğu düşünülmektedir (Baker, Evans, Greenberg ve Dee, 2014). Yapılan çalışmalar Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin dünyada son derece önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

Eğitim alanında gerçekleşen birçok yeni çalışmalar gibi Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri de eğitimde özelliği açısından çok faydalıdır. Fakat uygulanan çalışmaların eğitim sistemine yararlı olup olmadığına anlamak için tüm dünyada çok önemli görülen bu eğitim sisteminin ülkemizde çok az sayıda çalışma vardır. Bu anlamda alan yazılar incelendiğinde ise ülkemizde bu bağlamda yeterli sayıda çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışmada öğretmen adaylarına Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri yönelik görüşleri ele alınmıştır.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşlerini belirlemektir.

1.2.1. Alt amaçlar

1. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere yönelik;

1.1. Teknoloji kullanımına göre;

1.2. Sosyal yaşamda kullanımına göre;

1.3. Eğitsel kullanıma göre görüşleri nelerdir?

2. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşleri sınıflarına göre farklılık göstermekte midir?

3. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere yönelik kullanım amaçları nasıldır?

1.3. Önemi

Günümüzde Teknolojinin kullanımının hayatımızın vazgeçilmezi haline gelerek eğitim sisteminde de bir çok yeniliği beraberinde getirmiştir. Teknolojinin gelişimi ile yükseköğrenim okumanın çok daha fazla önemli olduğu son yıllarda ortaya çıkan ve eğitime bir çok alanda katkısı olan Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleridir (Kassabian, 2014). Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri, ülkemizde son zamanlarda uzaktan eğitim olarak benzer eğitim sistemleri ile uygulanmaya konmuştur.

Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri yürütme hedeflerinden biri olan kurumsallaşma şeklinde ilerlemeyi sürdürmektir. Ülkemizde kurumsallaşmanın daimiliğini sürdürebilmesi amacıyla ilk basamakta uygulama başlangıcını oluşturarak yükseköğrenim gören öğretmen adaylarının görüşlerinin alınması oldukça önemlidir. Bu bağlamda çalışmada öğretmen

adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri ile ilgili görüşleri ele alınacak ve bu görüşlerinin faydalı ve faydasız söylemleri belirtilerek kurumun devamlılığını sağlamak amacıyla alınacak tedbirler çalışmaya katkı sağlayacaktır. Böylelikle çalışma sonucunda elde edilen bulgular Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri, başlamak isteyen diğer öğretmen adaylarına da faydası olabilecek bir kaynak olacaktır.

Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerini yürütme sürecinde öğretmen adaylarını etkileyebilecek olumlu ve olumsuz faktörlerin incelendiği birkaç çalışmaya rastlanmış olmasına rağmen Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik sınırlı sayıda çalışma olduğu incelenmiştir. Bu nedenle bu çalışma, ülkemizde öğretmen adaylarının bu derslere ilişkin yönelimlerini ve onları bu süreçte etkileyebilecek olumlu ve olumsuz faktörlerin belirlenmesi açısından önem belirtmektedir.

1.4 Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları aşağıda verildiği gibidir;

- Çalışmada kullanılan anket sadece Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Yakın Doğu Üniversitesi'ndeki eğitim fakültesine bağlı bölümlerde bulunan öğretmen adayları ile sınırlıdır.
- Çalışma 2015-2016 bahar döneminde yapılmıştır.
- Geliştirilen anket ile sınırlıdır.
- Gönüllü öğretmen adaylarının görüşleri ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Uzaktan Eğitim: Zaman ve mekan sınırı olmadan istenilen yerde uzaktan eğitim, iletişim ve etkileşim sağlanarak eşzamanlı yada eşzamansız eğitim verilmesi ve alınması sürecidir.

E-Öğrenme: Öğrenen ile öğretmenin fiziksel olarak aynı ortamda ve aynı anda bulunmalarına gerek kalmadan, internet teknolojileri aracılığıyla gerçekleştirilen eğitim ve öğrenim faaliyetleridir.

Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri: dünya çapında bireyin özgür iradesi ile öğrenme aşamasına yön vererek farklı ortamlardaki bireyleri bir arada toplayan büyük ölçekli bir öğrenme ortamıdır.

Çevrimiçi Dersler: Çevrimiçi ortamda kullanılmak üzere hazırlanmış olup öğrencilerin eğitim portalına giriş yaptıktan sonra görebildikleri derslerdir.

BÖLÜM II

2. Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

2.1. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinin Tarihsel Gelişimi

İnternet üzerinden Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri (KAÇD) başlangıçta 2008’de Dave Cormier aracılığıyla Siemens ve Downes gözetiminde uygulanan ‘Connectivism and Connective Knowledge’ eğitim veren kurs hakkında bilgi vermektedir. Kurs alan 25 öğrenci bir miktar ücret karşılığında kredili şekilde alırken, 2300 öğrenci ise bundan farklı olarak dersi farklı ortamdan gelerek derse girmiştir (Downes, Kop, Siemens ve Cormier, 2011).

Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri kavramının ilk olarak kullanıldığı ders olsa da tarihte Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri özelliklerini taşıyan ilk ders, New York Üniversitesi’nde başlatılan açık olma durumu ve kitlesellik niteliğini içinde bulunduran radyo kursudur. New York Üniversitesi’ni takip eden Harvard, Columbia ve Purdue Üniversitesi vb. çok sayıda üniversite bu amaca fayda sağlayan kurslar açmıştır. (Bartolome ve Steffens, 2015).

Geleneksel çevrimiçi kurslarla kıyaslandığında Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinin onlardan ayıran temelde iki özellik mevcuttur (Yuan ve Powell, 2013).

Bunların içinden birincisi derslerin herkes tarafından kişisel ve özgürce katılabilmesi açıklık olarak tanımlanırken; ikincisi ise katıldıkları kursların katılımcı sayısına hiçbir şekilde bir sınırlama olmayacak olması yani herkesin katılımına olanak sağlamasıdır. Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri uygulamalarının sahip olduğu, internet üzerinden yürütülme ve kurs formatında olma özelliklerini de belirtmektedir. (Hollands ve Tirthali, 2014).

Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri uygulamaları bu üç özellik ele alınarak; “herhangi bir şart veya ön koşul aranmaksızın;

- (1) Dersi alan bireyler internet teknolojisi sayesinde istediği yer ve zamanda derse katılımı olabilecek,
- (2) Bir çok sayıda bireylerin derse katılım olabilir,
- (3) Ücretsiz olarak düzenlenen çevrimiçi dersler olarak tanımlanmaktadır.

2.2. Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri uygulamalarının özellikleri

İnternet Üzerinden Yürütölme: Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde öğretmen adaylarına kullanacakları kaynakları belirlemek, öğretmen adaylarının kendi aralarındaki iletişim ve ders yapma süreci tamamıyla internet yoluyla sürdürölmektedir. Genellikle Öğretim Yönetim Sistemlerinin (ÖYS) kullandığı uygulama ara yüzünde öğretmen adaylarını, eş zamanlı yada eş zamanlı olmayan olarak kendi aralarında iletişim kurmakta ve kaynak paylaşımı yapmaktadırlar (Hollands ve Tirthali, 2014; Jansen ve Schuwer, 2015; Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza ve Jakobs, 2014).

Kullanılmakta olan ÖYS'nin nitelikleri, konu içeriğinin özellikleri bakımından ve öğretmen adaylarının tercihleri doğrultusunda paylaşılan bu kaynakların çeşitliliğinden önemli rol oynadığı varsayılmaktadır.

Öğrencilerle kurulan iletişim, genellikle ÖYS üzerinde bulunan tartışma forumları, e-mail ve sosyal medya aracılığıyla sağlanmaktadır. Bunların yanı sıra canlı ders ve video konferans gibi kaynaklar aracılığıyla da öğrencilerle iletişime geçilmektedir(Hollands ve Tirthali, 2014).

Herkesin katılımına olanak sağlama: Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde herhangi bir sınırlama yapılmaksızın istekli olan ve ilgili dersi kendisine uygun bulan çok sayıda öğrencinin katılımına olanak sağlamaktadır. Bu nedenle Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde, gerek öğretim tasarımı anlamında gerekse teknik anlamda birden çok eğitim alan öğretmen adayının ihtiyacına göre farklı modellerde uygulanmaktadır (Allen ve Seaman, 2013; Asiri, 2014; Hollands ve Tirthali, 2014; Hoy, 2014; Jansen ve Schuwer, 2015).

Açık olma: Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde açıklık, ücretsiz olma, katılım için ön koşul gerektirmeme ve kaynaklara erişim olanağı olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde, ücret talep edilmeden herkes katılabilmektedir. Fakat isteğe bağılı olarak verilen derslerde ve kredilendirme yapılan derslerde ücretlendirme yapılabilmektedir (Hollands ve Tirthali, 2014; Hoy, 2014; Jansen ve Schuwer, 2015).

Her öğrenciye açık olma özelliğini oluşturan diğere boyut ise katılımcıların kaynaklara erişim olanağı sağlamasıdır. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde öğretmen adayları, ders materyallerine rahatlıkla erişebilmeli ve lisans sorunu yaşamadan tekrar tekrar kullanabilmektedirler (Peter ve Deimann, 2013; Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza, vd., 2014).

Kurs formatında olma: Geleneksel eğitim sistemindeki gibi Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri de bir düzen içerisinde yürütölmektedir. Başlama ve bitme süresi daha önceden belirlenmiş şekilde aynı zaman diliminde gerçekleşecek bütün etkinliklerin olduğı dersin konusunda belirtilmesi çok önemli görölmektedir (Allen ve Seaman, 2013; Hollands ve Tirthali, 2014; Hoy, 2014; Jansen ve Schuwer, 2015; Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza, vd., 2014).

2.3. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinin Türleri

Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde farklı şekillerde sınıflandırılmış olsa da günümüzde en yaygın olarak kullanılan sınıflandırma, derslerin verilme şekline göre yapılan sınıflandırmadır. Bu sınıflandırmaya göre, temelde iki tür Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde mevcuttur. Bunlar; Bağılantılı Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde (Connectivist Massive Open Online Course - cMOOC) ve kapsamlı Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde (Extension Massive Open Online Course - xMOOC) uygulamalarıdır (Bartolome ve Steffens, 2015; Liyanagunawardena, Adams ve Williams, 2013). Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde bu türleri, aşağıda kısaca anlatılmıştır (Bartolome ve Steffens, 2015; Liyanagunawardena, Adams ve Williams, 2013).

2.3.1. Bağlantılı Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri ve Genel Özellikleri

Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri türlerinin sınırları tam olarak çizilememekle birlikte birçok kaynağa göre bağlantılı (Connectivist Massive Open Online Course - cMOOC) uygulamaları, eğitimcilerin rehber konumunda olduğu, öğrencilerin aktif rol aldığı, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-eğitimci iletişiminin oldukça önemli olduğu, kurs sürecinin ve kullanılan materyallerin tam olarak yapılandırılmadığı Kitlese Açık Çevrimiçi Ders türü olduğu düşünülmektedir(Guàrdia vd., 2013; Hollands ve Tirthali, 2014; Yousef, Chatti, Schroeder ve Wosnitza, vd., 2014; Yuan ve Powell, 2013). Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri öğretmen adayları arasındaki etkileşimi iyi olmalıdır.

Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri yapısı süreç içerisinde şekillendirilebilecek ölçüde esnektir. Ders başlangıcında kapsayıcı hedefler belirlenerek bir program hazırlanmasına rağmen süreç içerisinde öğrencilerin gönüllülüğü söz konusu olduğu için öğrenciler kendi öğrenme hedeflerini belirleyebilmektedirler. Ders yapısındaki bu esneklik kurs süresinin uzunluğuna bağlı olarak eğitimci değişikliğine de olanak sağlamaktadır(Conole, 2013; Hollands ve Tirthali, 2014). Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza, vd. (2014),Öyle ki uzun süreli bağlantılı Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin her bir haftada farklı bir eğitimci tarafından yürütülebildiği görülmektedir.

2.3.2. Kapsamlı Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri ve Genel Özellikleri

Kapsamlı Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri özelliklerine genel olarak bakıldığında; önceden iyi yapılandırılmış bir program dâhilinde eğitimcilerin aktif rol aldığı, öğrencilerin alıcı konumda olduğu, süreç içi ve süreç sonu değerlendirme işlemlerini içeren, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-eğitimci iletişiminin yürütücü platformların sağladığı tartışma forumlarıyla sınırlı olduğu bir Kitlese

Açık Çevrimiçi Dersleri türü olduğu görülmektedir (Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza, vd., 2014).

Kapsamlı Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde öğretmen adaylarının rolü oldukça büyüktür. Öğretmen adaylarının geleneksel eğitim sistemindeki gibi belirli konu üzerinde öğretim tasarımına uymaktadır. Öğretmenlerin ders içerisinde öğretmen adaylarının amaçlarına ulaşabilmeleri için çeşitli araç gereçler hazırlayarak öğretmen adaylarına yardımcı olur. Bundan dolayı öğretimde öğretmen ve öğretmen adayları aktif rolde dirler.

Kapsamlı Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde öğrenciler, eğitimcilerle oranla daha pasif konumdadırlar. Öğrenme hedefleri dersin başında eğitimciler tarafından belirlendiği için öğretmen adayları, kendilerine verilen iyi yapılandırılmış video dersleri ve okuma metinleri gibi kaynaklardan yararlanarak bu hedeflere ulaşmaya çalışmaktadırlar. (Conole, 2013; Hollands ve Tirthali, 2014).

Değerlendirme işlemleri, quizler, ödevler ve online sınavlarla yapılabileceği gibi öğrencilerin kendi kendilerini değerlendirmelerini sağlamak amacıyla video derslerin belirli bölümlerine entegre edilen test soruları da kullanılabilmektedir. Bunların yanı sıra bazı derslerde akran değerlendirme işlemleri de kullanılmaktadır.

Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde uygulama sonunda değerlendirmeler yapılarak daha önceden tespit edilen niteliklere göre başarılı olan öğretmen adayları için puanlama işlemleri yapılmaktadır. Öğretmen adayları bu platformlarda yer alan tartışma forumları aracılığıyla kendi aralarında ve öğretmen adayları ile iletişime geçebilmektedirler (Conole, 2013; Guàrdia vd., 2013; Hollands ve Tirthali, 2014; Yuan ve Powell, 2013). Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza, vd. (2014).

2.4. Yaygın Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri

Öğretim üyelerinin kendi çapında birkaç dersi Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri olarak sunduğu uygulamalar bulunmakla birlikte, derslerin yürütücülüğünü üstlenen belli başlı kurumlar da ortaya çıkmıştır. Bunların bir

kısmını üniversitelerin oluşturduğu konsorsiyumlar oluşturmakta iken bir kısmı ise ticari olarak faaliyet gösteren şirketlerden oluşmaktadır. Bu kurumların genel olarak yaptıkları işlemler, Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerini yürütmek isteyen öğretim üyelerine ders açma, ders materyallerini paylaşma ve ders etkinliklerini sürdürme imkânı veren platformlar sunmalarıdır. Aynı zamanda bu platformlar, öğrencilerin ilgi alanlarına göre ders arayıp bulmalarına ve ders takvimi dâhilinde derse katılarak derslerdeki etkinlikleri izleyebilmelerine olanak sağlamaktadırlar. Aşağıda bu platformlardan yaygın olarak tercih edilenler kısaca anlatılmıştır.

Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin katılım platformu olarak ilk kurulan **edX**, bu takip eden MIT ve Harvard Üniversitesi tarafından kâr amacı olmayan kuruluşlardır. Bu platformda öğretilen derslerin nitelikli olması, başlama ve bitme süreleri daha önceden saptanmıştır. Günümüzde 30'un üzerinde üniversite ile iletişim ve ortaklığı olan edX platformunda farklı alanları hedef gösteren konularda 500'ün üzerinde ders düzenlemesi yapılmıştır. Öğretmen adayları, edX platformundaki derslerini kredi yerine saydırmaktadır (Billington ve Fronmueller, 2013; Hoy, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

Coursera, Stanford Üniversitesi, Princeton Üniversitesi, Michigan Üniversitesi ve Pennsylvania Üniversitesi'nin de içinde bulunduğu girişimci kuruluşlar tarafından oluşturulmuş bir Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin katılımcı ortamıdır (Billington ve Fronmueller, 2013; Hoy, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

Khan Academy, 2008 yılında 3600'ü aşan ders video aracılığıyla Salaman Khan aracılığıyla hedefi para kazanmak olmayan bir ortam kurmuştur. Bill Gates ve Google'ında destek verdiği bir ortamdır. Khan Academy'de olan video derslerde devamlı olarak alıştırma ve testlerle geri bildirim yapılmaktadır. Genelde lise ve üniversite öğrencilerini kapsayan bu ortam da tüm dersler ücretsiz olarak yapılmaktadır (Hoy, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

Udacity, Sebastian Thrun, David Stavens ve Mike Sokolsky gibi girişimciler ve girişimci kurumlar tarafından kâr sağlamak amacıyla kurulmuş bir Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin yürütücü ortamıdır. Bu ortamlarda verilen derslerin başlama ve bitme tarihleri belirsizdir. Dersler, öğretmen adaylarının bireysel hızlarına göre eğitimlerini bitirebileceği şekilde tasarlanmıştır. Udacity ortamı sadece öğretmen adayları ile işbirliği içinde sürdürmektedir. Udacity ortamlarından belirli bir ücret ödeyerek kurs alan öğretmen adayları başarı göstermeleri durumunda sertifikaya sahip olmaktadır (Billington ve Fronmueller, 2013; Hoy, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

Udemy, girişimci kuruluşlar olan Lightbank ve MHS Capital gibi kuruluşların vasıtasıyla kâr elde etmek amacıyla kurulan bir Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin devamlılığını sağlayan platformudur. Bu platformda verilen derslerin başlama ve bitiş süresi belirlenmemiştir. Dersler, öğretmen adaylarının bireysel hızlarına göre eğitimlerini bitirebileceği şekilde süreç işlemektedir. Udemy Platformu'nda bir konuda bilgi birikimi olan her birey ders uygulaması yapabilir (Billington ve Fronmueller, 2013; Hoy, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

2.5. Türkiye’de Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri

Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri, Türkiye’de yeni yeni yaygınlaşmaya başlamıştır. Atatürk Üniversitesi’nin AtademiX adlı platformu ile Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin ülkemizdeki ilk kurumsal uygulamaları başlatılmıştır. AtademiX girişiminin sonrasında Anadolu Üniversitesi ve İpek Üniversitesi tarafından da Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri başlamıştır. Aşağıda çalışma kapsamında yer alan AtademiX platformuna yönelik bilgi verilmiştir.

AtademiX Atatürk Üniversitesi tarafından kurulan ücretsiz bir Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri’nin yürütme platformudur. Teknoloji desteği ile kurulan AtademiX, Türkiye’de Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri’nin uygulandığı Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ATAUZEM) tarafından yürütülen ilk platformdur. Bu güne kadar

AtademiX platformunda uygulaması yapılan 8 (Yalın Üretim, Biyoistatistik, Biyoistatistik 2. Kur, NVIVO ile Nitel Veri Analizi, Osmanlı Türkçesi, Arapçaya Giriş, E – Ticaret, Eğitimde Temel İstatistik) kurs, devamı niteliğinde olan 2 kurs (Sürdürülebilir ve Engelsiz Bilim Eğitimi, Temel Yaşam Desteği) ve yakın bir zamanda açılacak olan çok sayıda kurs olacağı belirtilmiştir. Bunların bir kaçı; Akademik Proje Hazırlama Teknikleri, Eğitim Felsefesi, Siyasal İletişim, Beden Dili, İnsan Kaynakları Yönetimi olarak saptanmıştır (AtademiX, 2015).

2.6. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri ile ilgili yapılan araştırmalara yer verilmiştir. Alan yazında inceleme yapıldığında Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleriyle ilişkili farklı içerikleri hedef gösteren çok araştırma yapıldığı bilinmektedir. Araştırılan çalışmalar belirli bölümlere ayrılmış ve sonucunda Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleriyle ilişkili olan araştırmaları genel olarak bir kavram haritası belirlenmiştir.

Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin kendi alanlarında genellikle kurumlara, eğitimcilere, öğrencilere ve derslerin tasarımına yönelik incelemeler yapılmıştır. Kurumlara için yapılan araştırmalardan; Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere ilişkin motivasyon ögesi, zorlayıcı etkenler ve öğretmen adaylarının bilgi birikimlerinin dikkate alındığı belirtilmiştir (Gerber, 2014; Hew ve Cheung, 2014; Kolowich, 2013; Teplechuk, 2013).

Öğretmen adaylarına yönelik yapılan araştırmalarda; Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılıma göre motivasyon ögesi ve zorlayıcı etkenler, öğretmen adaylarının ders geçme oranlarına ve kişisel bilgilerine dikkat edildiği saptanmıştır (Asiri, 2014; Christensen vd., 2013; Sánchez-Vera, León-Urrutia ve Davis, 2014; Schulze, 2014).

Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılma eğilimleri ve bunları etkileyen faktörlere odaklanılan bu çalışmada da Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılma ile ilgili olumlu ve olumsuz faktörlerin

araştırıldığı çalışmalar bütüncül bir yaklaşımla incelenmiş ve eğitimciler, kurumlar ve öğrenciler bağlamında sınıflandırılarak ele alınmıştır.

2.6.1. Öğretmen adaylarının olumlu etkilerine yönelik yapılan çalışmalar

Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılmalarını etkileyen olumlu faktörlerin belirlenmesine yönelik bazı çalışmalar incelenmiştir. İncelenen çalışmalara göre; Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılmalarını etkileyen birçok unsur vardır. Bu unsurlardan biri Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde, öğretmen adaylarına bireysel bölümlerine yönelik bilgi ve birikimini bir çok öğretmen adaylarıyla paylaşma olanağı sunmaktadır. Çünkü amaç grubun geniş olması öğretmen adaylarının motivasyonunu yükseltmektedir (Rai ve Chunrao, 2016). Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılan çok sayıda öğretmen adayının hiç bir zorunluluk olmadan bütünüyle bireysel iradeleriyle derslerde bulunmaları, öğrenmeye istekli olmaları anlamına gelmektedir.

Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri öğretmen adaylarına kendilerini pedagojik olarak geliştirmelerine imkan sağlaması da öğretmen adaylarını etkileyen olumlu etkendir. Öğretmen adayları Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde öğretim stillerine daha fazla dikkat etmekte ve kendilerini geliştirme yoluna gitmektedirler. Öğretmen adaylarına gerek aynı eğitim bilim dalındaki diğer öğretmen adayları olan kişileri gözlemleyerek gerekse katılmış oldukları derslerde öğretmen adaylarının bilgi birikimlerini ölçerek kendilerine başarılı olmanın ne şekilde bir süreçten geçtiğini ve bilgi birikimlerini nasıl artıracakı konusunda yarar sağlamaktadır (Jansen ve Schuwer, 2015).

İncelenen çalışmalara göre, Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde öğretmen adayları, geleneksel eğitimden farklı olarak daha çok kitleyi hedef aldıkları için kendi alanlarına yönelik, eğitim gördükleri kuruluşlarda ve dünya çapında tanınma imkanını elde etmektedirler. Bu durum öğretmen adaylarını Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılmasına motive eden güçlü bir unsurdur. Bireysel tanınmanın yanı sıra öğretmen adaylarının görmüş oldukları

dersler sayesinde eğitim aldıkları kurumun reklamını yapmaları da onları Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımını motive eden bir diğere unsurdur (Teplechuk, 2013). Öğretmen adayları Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarını etkileyen olumlu faktörlere yönelik yapılan çalışmaların detayları aşağıdaki gibidir:

Teplechuk (2013) Edinburgh Üniversitesi'nde açılan ilk Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde ders alan öğretmen adayları yapmış olduğı nitel çalışmada, öğretmen adayları bu dersi alma ve almama sebeplerini incelemiştir. Gerber (2014) Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine öncülük eden öğretmen adayları ile yapmış olduğı çalışmada, Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine uyum sağlama aşamasını etkisi altına alan öğeler, uygulamada ilk sırada olmanın yararlarını – zararlarını ve Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımına uyum sağlama aşamasında eğitim gördüğü kurumun bu aşamada etkisi üzerine çalışmalar olduğı saptanmıştır. Araştırma bittiğinde öğretmen adaylarına Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine ilgi duymalarını sağlayan etkenlerin ilk aşaması, bilgi birikimlerini bireylerle paylama, eğitim gördükleri kuruluştan Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik destekleme (kaynak, ders platformu ve kurumsal tanıtım) ve aynı meslekte olanlar arasında çok nitelikli konumda olan yani yeniliklere açık öğretmen adayı olma gibi faktörlerin etkisi önde gelmektedir.

Eğitimci ve öğrencileri Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımdayer almada adapte olma ve onların bu katılım sürecinde karşılaştıkları zorlayıcı unsurları belirtmek amacıyla harmanlama çalışması olarak yapılmıştır

Öğretmen adaylarına Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarına teşvik eden ve Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılım unsurlarını araştırmak amacıyla bir çalışma yapmıştır. Nicel olarak online anket yoluyla yürütölen bu çalışmada Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılan 782 öğretmen adaylarından %30 olan 236 öğretmen adayı ile veri toplanmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre öğretmen adaylarına Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarına teşvik eden en büyük sebep onların eğitim adına göstermiş oldukları ilgi alanlardaki bilgilerinde geliştirmektedir. Öğretmen

adaylarının birçoğunun temel amacı yükseköğretimi dünya genelinde yaygınlaştırmaktır. Bu derslerle maddi kazanç elde etme ise öğretmen adayları tarafından oldukça az ifade edilen sebeplerdendir (Kolowich (2013).

2.6.2. Kurumları Olumlu Etkileyen Faktörlere Yönelik Yapılan Çalışmalar

Kurumların Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarını etkileyen olumlu faktörlerin belirlenmesine yönelik yapılan bazı çalışmalar incelenmiştir. İncelenen çalışmalara göre; Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımları olumlu etkileyen birçok unsur vardır. Bu unsurlardan biri de Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinin aynı anda çok sayıda öğretmen adayının eğitim görmesine olanak sunar. Bu durum öğretmen adaylarına çeşitli yönlerden avantajlı olarak faydası olmaktadır. Bu avantajlardan ilki, öğretmen adaylarının çok az ücretler karşılığında eğitimi gerçekleştirmektedirler. Bir sonraki avantaj ise kurumların daha çok kişiler ile iletişim kurarak ulusal ve uluslararası bir çok farklı alanda tanıtımlarını ve reklamlarını en iyi şekilde yaparak kendini tüm dünyaya tanıtmaya fırsatı yakalayabilmektedir (Carey, 2013; Gerber, 2014; Hollands ve Tirthali, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

Özellikle yükseköğretim kuruluşlarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımları eğitim amaçlarını destekleyici konumundadır. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinin teknoloji kullanımını eğitim sistemine bağlayarak alanında uzman kişiler aracılığıyla çeşitli platformlar geliştirilerek öğretmen adaylarının ve eğitimcilerin iş birliğine fırsat vererek eğitimin kalitesini artırmaktadır. Kurumların Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımları etkileyen olumlu faktörlere yönelik incelenen çalışmanın detayları aşağıdaki gibidir:

Kassabian (2014) tarafından ABD’de Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımları öncülerinden olan Duke, Columbia ve Harvard Üniversitelerinde Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarına yönelerek, amaçlar, motive ediciler ve karar aşaması bir değerlendirme yapılmaktadır. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik bir çalışma

sonuçlarına göre üç üniversitede de yapılan öğretim teknolojileri tasarımcıları ve video düzenleme grubunu da içeren bir sistemin merkezinin oluşturulduğu alt yapı sayesinde kaliteli bir eğitimin verimli şekilde olabilecek çeşitli kurs eğitimlerinin planlanarak yapıldığı saptanmıştır. Böylelikle Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin ciddi bir şekilde koordine edilmesi ve sürdürülmesi sağlanmıştır.

2.6.3. Öğretmen adaylarını olumsuz etkileyen faktörlere yönelik yapılan çalışmalar

1. Akreditasyon: Kitlese Açık Çevrimiçi Dersler arasında en çok eleştirilen akreditasyon konusu olmaktadır. Akademik anlamda en çok çaba harcayarak ulaşılmış derslerin akreditasyon içeriğinde açıklık belirtilmemiştir. Genellikle üniversiteler akreditasyon problemini çözmüş gibi gözükse de Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere katılımcı olduğuna dair belge vererek yada ücret mukabilinde sertifika vermeyi ön görmektedir.

2. Maliyetin yüksek olduğu dezavantajlardan biridir. Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri üniversitede olacaksa ilk olarak maliyet açısından çok yüksek olan teknolojik araç gereçlere ihtiyacı vardır (Martinez ve Canizal, 2014).

3. Bütün uzaktan eğitim teknolojilerinde olan iletişimde eksiklik Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri'nde eleştirilerin hedef noktası olan bir diğer farklı yönü olarak gösterilmektedir.

4. Devam sorunu: Kurslara büyük kayıt oranlarıyla başlangıç yapan ve bir düzen içerisinde takibini sağlayan bireylerin gün geçtikçe kurslar devam etme oranı azalmaktadır.

5. Katılımcı sayısını ve motivasyonunu azaltan önemli etkenlerden biri de Kitlese Açık Çevrimiçi Dersler sisteminden kaynaklanan sorunların yanı sıra katılımcıdan kaynaklanan teknik sorunlar ve bu konudaki destek eksikliğidir.

6. Toplumun hemen hemen her kesimine ulaşarak sunulan belli bir konunun çok basite indirgeyerek akademik çevrede ön görülen düzeyde olmaması büyük bir üzüntüye eden olmaktadır.

7. Bireyin kendisini kontrol altına alması ve belli bir disiplin içerisinde zorunlu olması olarak bilinen Kitlemel Açık Çevrimiçi Dersleri bir kurs niteliğindedir. Bireyin belirli bir konuda gereken öz veriyi göstermeyen bireyler için Kitlemel Açık Çevrimiçi Dersleri uygun bir eğitim sistemi olmamaktadır (Çağıltay 2015).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, araştırmayı uygulama yöntemi, veri toplama aracı, geçerlik ve güvenirlik çalışması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına yer alarak her bir alt başlıkla ilgili yapılan araştırmaları ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

3.1 Araştırma Modeli

Bu araştırmada, Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğretmen adaylarının Kitleli Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla, tarama modeli kullanılmıştır. Belirlenen yöntem araştırmanın örneklem grubuna uygulanmıştır. Yöntem gereğince belirlenen anket, tarama süresince Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesine sunulmuştur.

3.1.1 Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Bu araştırmanın örnekleme, Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'ne bağlı tüm bölümlerde 2015-2016 yılında eğitim görmekte olan toplam 236 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma koşulları bakımından örnekleme yöntemlerinden tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. 'Tabakalı örnekleme, alt grupların belirlenip bunların evren büyüklüğü içindeki oranlarıyla örneklemede temsil edilmesini sağlayan yöntemdir (Büyüköztürk, 2008).

Bu çalışmada Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nde bulunan bölümlerdeki öğretmen adayları alt tabaka olarak belirlenmiştir. Büyük öztürk (1996) tarama modelindeki araştırmalarda örneklem hatasına düşürmek amacıyla, bu oranın örneklem için yeterli bir büyüklüğü vereceği kabul edilebildiğini belirtmektedir.

3.2 Örneklem Grubu

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının demografik özellikleri verilmiştir.

3.2.1. Bölümlere Göre Öğretmen Adayı Dağılımı

Araştırmanın örneklemini oluşturan Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ne bağlı lisans bölümleri toplamda 10 tanedir. Bölümler tek tek ele alındığında bölümlerde bulunan toplam öğretmen adayı sayılarının %30'u frekans ve yüzdelik olarak tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Bölümlere Göre Öğretmen Adayı Dağılımı

Bölüm	f	%
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretmenliği	49	20,8
Okul Öncesi Öğretmenliği	88	11,9
Türkçe Öğretmenliği	3	1,3
Matematik Öğretmenliği	4	16,9
Tarih Öğretmenliği	35	14,8
Coğrafya Öğretmenliği	4	1,7
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Öğretmenliği	25	10,6
İngilizce Öğretmenliği	26	11
Müzik Öğretmenliği	15	6,4
Sınıf Öğretmenliği	11	4,7
Toplam	236	100

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakülteleri'nde bulunan bölümlerin frekansları tablo 1'de verildiği gibidir. Öğretmen adayı sayısı bakımından en fazla öğretmen adayı bulunduran bölüm Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü'dür. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nü oluşturan öğretmen adaylarının 49'u yani örneklemini oluşturan öğretmen adayı sayısının %20,8'i araştırmaya katılmıştır. Bu bölümü %16,9'luk katılım oranı ile Matematik öğretmenliği bölümü takip etmektedir. Bu iki bölümün ardından örneklemin büyük kısmını oluşturan diğer öğretmen adayları sırası ile Tarih öğretmenliği (%14,8), Okul öncesi öğretmenliği (%11,9), İngilizce öğretmenliği (%11), PDR öğretmenliği (%10,6), Müzik öğretmenliği (%6,4), Sınıf öğretmenliği (%4,7), Coğrafya öğretmenliği (%1,7) ve Türkçe öğretmenliği (%1,3) bölümlerinde eğitim görmektedirler.

3.2.2 Öğretmen Adaylarının Sınıfa Göre Dağılımı

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının sınıflarına yönelik frekans (f) ve yüzdelik (%) dağılımları tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2: Öğretmen Adaylarının Sınıfa Göre Dağılımı

Sınıf	f	%
1 Sınıf	56	23,7
2.Sınıf	51	21,6
3.Sınıf	71	30,1
4. Sınıf	58	24,6
Toplam	236	100

Tablo 2'de görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının 236 (56 kişi) 1. sınıf, 236 (51 kişi) 2. sınıf 236(71 kişi) 3. sınıf ve 236 (58 kişi) 4. sınıftır.

3.2.3. Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının cinsiyetlerine yönelik frekans (f) ve yüzdelik (%) dağılımları tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3:Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	138	58.5
Erkek	98	41.5
Toplam	236	100

Tablo 3'te görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının 236(97 kişi) kız, 236 (139 kişi) ise erkektir.

3.2.4 Öğretmen Adaylarının Yaş'a Göre Dağılımı

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının yaş ortalaması tablo 4'te görüldüğü gibidir.

Tablo 4 Öğretmen Adaylarının Yaş'a Göre Dağılımı

Yaş	f	%
18-23	114	48.4
24-29	120	50.8
30-35	2	0.8
Toplam	236	100

Tablo 4’te görüldüğü gibi öğretmen adayları yaşlarına göre 3 gruba ayrılmışlardır. 18-23 yaş arasında bulunan öğretmen adayları evrenin %48,4’u (114 kişi) oluşturmaktadır. 24-29 yaş arası öğretmen adayları evrenin %55,8’i (120 kişi) oluştururken, 30-35 yaş arası öğretmen adayları ise evrenin %0,8’i (2 kişi) ile evrenin konumundadır.

3.2.5 Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Durumları

Araştırmayı oluşturan örneklem grubuna sunulan anket ile öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin kullanım durumları öğrenilmeye çalışılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının büyük bir kısmının bu dersi kullandığı ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri kullanım oranları tablo 5’te verilmiştir;

Tablo 5 Öğretmen Adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Durumları

KAÇD Kullanımı	f	%
Evet	148	62.7
Hayır	88	37.3
Toplam	236	100

Tablo 5’te görüldüğü gibi örnekleme oluşturan öğretmen adaylarının %62,7’si (148 kişi) Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri kullanmaktadır. Geriye kalan %37,3’lik (88 kişi) oran ise Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri kullanmamaktadır.

3.2.6 Uzaktan Eğitim Uygulaması Kullanım Durumları

Araştırmada hedeflenen bir diğer konu ise öğretmen adaylarının Uzaktan Eğitim uygulamasını kullanım durumlarını belirlemektir. Öğretmen adaylarının Uzaktan Eğitim uygulamasını kullanım oranları tablo 6’da verilmiştir;

Tablo 6 Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Uygulaması Kullanım Durumları

Uzaktan Eğitim	f	%
Evet	236	100.0
Hayır	0	0
Toplam	236	100

Tablo 6’da görüldüğü gibi örneklemini oluşturan öğretmen adaylarının %100,0’luk (236 kişi) Uzaktan Eğitim uygulaması kullanmaktadır. Geriye kalan %0,0’lık (0 kişi) oran ise Uzaktan Eğitim uygulaması kullanmamaktadır.

3.2.7 Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin Kullanım Amaçları

Araştırmada, öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri kullanım amaçlarının belirlenmesi de hedeflenmiştir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarına 4 tane kullanım amacı sunulmuştur. Öğretmen adayları amaçlarına yönelik bu seçenekleri seçme oranları tablo 7’de verilmiştir;

Tablo 7 Öğretmen Adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Amaçları Durumları

Kullanım amaçları	f	%
1. Kendimi eliştirmek	34	14,4
2. Vakit geçirmek	41	17,4
3. Bilgi edinebilmek	105	44,5
4. Sertifika alabilmek	56	23,7
Toplam	236	100.0

Tablo 7’de görüldüğü gibi örnekleme oluşturan öğretmen adaylarının %14,4’ü (34 kişi) Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerini kendini geliştirmek için kullanmaktadır. %17.4’ü (41 kişi) Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri internette vakit geçirmek için kullanmaktadır. %44.5’i (105 kişi) Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri bilgi edinebilmek için kullanmaktadır ve %23,7 (56 kişi) bu dersleri sertifika alabilmek için kullanmaktadır.

3.2.8 Öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister durumları

Araştırmayı oluşturan örneklem grubuna sunulan anket ile öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister durumları öğrenilmeye çalışılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının büyük bir kısmının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri ile eğitim almak istediği ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister oranları tablo.8’de verilmiştir;

Tablo 8 Öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister oranları durumları

Nasıl bir eğitim	f	%
Yüz yüze	102	43.2
MOOC	134	56.8
Toplam	236	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi örneklemini oluşturan öğretmen adaylarının %43,2’si (102 kişi) yüz yüze eğitim almak istiyor. Geriye kalan %56,8’i (134 kişi) oran ise MOOC ile eğitim almak istemektedir.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmaya ilk olarak literatür taraması ile başlanmıştır. Teknoloji, Uzaktan Eğitim, Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin hakkında literatür taramaları yapılmıştır. Yapılan taramalarda öğretmen adaylarının derslere katılım düzeyleri ile ilgili yeterli araştırma yapılmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırmacı geliştirdiği ankette Öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılımı hakkındaki görüşlerini belirlemek için oluşturulan anket toplamda 54 maddeden oluşmaktadır. Veri toplama aracı ilk olarak öğretmen adaylarının demografik bilgilerini belirlemeye yönelik toplam 8 soru içermektedir. Anketin diğer kısımlarında ise öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılımı 11 maddesi teknoloji kullanımına yönelik bilgiler 15 maddesi Sosyal yaşamda kullanımına yönelik bilgiler ve 20 maddesi ise eğitsel kullanımına yönelik bilgiler içermektedir. Yani toplamda (46 madde) ve anket oluşturulurken 18 öğretim görevlisinden uzman görüşü de alınarak anket soruları saptanmış ve görüşlerini belirlemek şeklinde düzenlenerek oluşturulmuştur. Anketin Cronbach’s alpha değeri .898 olarak

bulunmuştur. Bulunan veri anket çalışmasının güvenilir olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2016).

3.4. Veri Analizi

Bu Çalışmada araştırma sorularının ve veri toplama aracının ilişkisi göz önüne alarak veri analizi yapılmıştır.

3.4.1. Nicel Veri Analizi

Çalışmadan nicel veriler elde edilerek betimsel analiz yönteminden yararlanılarak analiz yapılmıştır. Veri toplama aracından elde edilen verilere göre baştan başlayarak üçüncü bölüme kadar olan değerlendirme maddelerinden nicel veriler üzerinde betimsel analiz uygulaması yapılmıştır. Veri toplama aracından dördüncü bölümünde elde edilen nicel veriler üzerinde işlemler yapılmıştır.

Öğretmen adaylarının Kitleli Açık Çevrimiçi Derslerini tesir edebilecek olumlu maddeler, olumsuz maddeler ve teşvik edici maddelerin ortalama ve standart sapması hesaplanarak tablolar halinde sunulmuştur.

Veri toplama aracının 4. bölümünde yer alan öğretmen adaylarının kişisel bilgilerine yönelik nicel veriler ise frekans ve yüzdelikleri hesaplanarak tablolar halinde sunulmuştur.

Veri analizi sonucunda ankete ait sonuçları görülmüştür. Bu bağlamda, toplam puanlara ilişkin korelasyonlar incelendiğinde, anketin istenen özellikleri ölçmekte olduğu söylenebilir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde belirlenen amaç ve alt amaçlar doğrultusunda elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar ve yorumlamalara yer verilmiştir.

4.1. Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine Katılımı Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Yönelik Bulgular

Tablo 9 Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılımı öğretmen adaylarının görüşleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla independent – samples t-test sonuçlarıyla ilgili veriler verilmiştir.

Tablo 9 Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşlerine yönelik bulgular

No	Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşleri	$\bar{X}$	SS
1	MOOC sayesinde teknolojik araçları daha kolay olacağını düşünüyorum.	3,69	1,51
2	MOOC materyalleri ile öğrenim gerçekleştirebileceğimi düşünmüyorum.	4,45	0,67
3	MOOC’lardan eğitim alabilmek için gerekli teknik donanıma sahip olduğumu düşünüyorum.	4,72	0,5
4	MOOCs videoları ile eğitim almak çok kolaydır.	4,65	0,52
5	MOOCs’lara akıllı telefonum ile çok kolay bir biçimde kayıt olabilirim.	4,29	1,21

No	Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşleri	$\bar{X}$	SS
6	MOOC kullanarak daha kısa sürede eğitim alabilirim.	4,5	0,54
7	MOOC eğitimini yararlı buluyorum.	4,03	1,12
8	MOOC eğitimlerinden edindiğim bilgilerle konularda daha farklı bakış açısı geliştirebiliyorum.	4,51	0,59
9	MOOC eğitimlerini anlamakta güçlük çekiyorum.	4,67	0,51
10	MOOC'lar ile daha kaliteli materyallere ulaşıyorum.	4,11	1,19
11	MOOC'lara mobil olarak da erişebilirim.	4,55	0,54
12	MOOC sayesinde teknolojik araçların daha kolay olacağını düşünüyorum.	4,15	1,16
13	MOOC materyalleri ile öğrenim gerçekleştirebileceğimi düşünmüyorum.	4,61	0,53
14	MOOC'lardan eğitim alabilmek için gerekli teknik donanıma sahip olduğumu düşünüyorum.	4,76	0,42
15	MOOCs videoları ile eğitim almak çok kolaydır.	4,5	0,59
16	MOOCs'lara akıllı telefonum ile çok kolay bir biçimde kayıt olabilirim.	4,5	0,54
17	MOOC kullanarak daha kısa sürede eğitim alabilirim.	3,88	1,54

No	Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşleri	$\bar{X}$	SS
18	MOOC eğitimini yararlı buluyorum.	4,47	0,54
19	MOOC eğitimlerinden edindiğim bilgilerle konularda daha farklı bakış açısı geliştirebiliyorum.	4,44	0,63
20	MOOC'lar ile daha kaliteli materyallere ulaşıyorum.	4,61	0,53
21	MOOC'lara Mobil olarak da erişebilirim.	4,1	1,21
22	MOOC sayesinde teknolojik araçları daha kolay olacağını düşünüyorum.	4,5	0,54
23	MOOC materyalleri ile öğrenim gerçekleştirebileceğimi düşünmüyorum.	4,32	1,2
24	MOOC'lardan eğitim alabilmek için gerekli teknik donanıma sahip olduğumu düşünüyorum.	4,36	0,59
25	MOOC videoları ile eğitim almak çok kolaydır.	4,45	0,54
26	MOOC'un hayat boyu öğrenmeyi destekleyeceğini düşünüyorum.	4,35	1,24
27	Öğretmen adaylarının alacakları dersleri seçmeleri konusunda yardımcı olacağını düşünüyorum.	4,59	0,54
28	Öğretmen adaylarının seçecekleri bölümleri belirleme konusunda yol gösterici olacağını düşünüyorum.	3,96	1,11

No	Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşleri	$\bar{X}$	SS
29	Bilgi kaynağı sıkıntısı yaşayan öğretmen adaylarına katkı sağlayacağını düşünüyorum.	4,12	1,15
30	Öğretmen adaylarının eğitim seviyesini yükselteceğini düşünüyorum.	4,24	1,18
31	Pedagojik anlamda kendimi geliştireceğimi düşünüyorum.	4,56	0,59
32	Öğretmen adayları için yeni bir iş alanı oluşturacağını düşünüyorum.	4,54	0,59
33	Yeni öğretmen adaylarına faydalı ilişkiler geliştireceğimi düşünüyorum.	4,46	0,59
34	Kendi alanımda geliştirip çok iyi öğretmen olacağımı düşünüyorum.	4,62	0,58
35	Araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katkı sağlayacağını düşünüyorum.	3,65	1,38
36	Kendimi geliştirebilmek için MOOC sertifikalı eğitim programlarına katılabilirim.	4,69	0,51
37	MOOC'ta farklı konularda sertifika programlarına katılabilirim.	4,43	0,59
38	MOOC ile konuları daha iyi anlıyorum.	4,26	1,21
39	Yeni bir MOOC sertifika programına başlamadan önce ön bilgi edinebilirim.	4,45	0,67

No	Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşleri	$\bar{X}$	SS
40	Her ortamda MOOC ile eğitim alabilirim.	4,19	1,17
41	Düzenli aralıklarla yeni MOOC ile sertifika eğitimlerine katılıyorum.	4,38	0,58
42	Ödev konularını MOOC faydalananarak yapıyorum.	4,43	1,19
43	MOOC ile farklı alanlardaki konularda da kendimi geliştiriyorum	4,29	0,45
44	İnternette geçirdiğim zamanın çoğu MOOC eğitim programlarında geçiriyorum.	4,14	1,16
45	Anlamadığım konular için MOOC'tan faydalaniyorum.	4,57	0,54
	Genel Ortalama	4,36	0,82

Tablo 9'da görüldüğü gibi, çalışma Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılımı öğretmen adaylarının görüşlerinin ortalama ve standart sapmaya göre daha yüksek çıktığı ve anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Bu bölümde verilen yanıtların ortalaması alındığında öğretmen adaylarının büyük bir kısmının “katılıyorum” ve çok büyük bir kısmının ise “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre en yüksek ortalama ile yanıtlanan anket soruları şöyle MOOC'lardan eğitim sertifikası alabilmek için yeterli bütçeye sahip olmak ($X=4.76$, $SS=0.42$), MOOC'lar ile kendimi güncellediğimi düşünüyorum ($X=4.61$, $SS=0.53$), kendi alanımda geliştirip çok iyi öğretmen olacağımı düşünüyorum ($X=4.62$, $SS=0.58$), geliştirebilmek için MOOC sertifikalı eğitim programlarına katılabilirim ($X=4.69$, $SS=0.51$),

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre en düşük ortalama ile yanıtlanan anket soruları şöyle;

Öğretmen adayları MOOC sayesinde teknolojik araçları daha kolay kullanabileceği düşünülmektedir. ($X=3.69$, $SS=1.51$), tüm öğretmen adaylarının MOOC ile eğitim alması gerektiğini düşünüyorum ($X=3.88$, $SS=1.54$), öğretmen adaylarının seçecekleri bölümleri belirleme konusunda yol gösterici olacağını düşünüyorum ($X=3.96$, $SS=1.11$), araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katkı sağlayacağını düşünüyorum ($X=3.65$, $SS=1.38$),

Genel olarak bakıldığında; Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarının öğretmen adaylarının katılım seviyelerinin belirli noktalarında farklılık görülmektedir. Aynı şekilde öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere katılımlarının faydalı olacağına yönelik maddelere katılım seviyelerinin de farklılaştığı görülmektedir. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere katılımlarını isteyen öğretmen adaylarının bu maddelere katılım seviyeleri daha yüksektir.

Öğretmen adaylarının verdiği cevaplardan, Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerden dolayı aileleriyle daha az zaman geçirdiklerini, yani bu dersler ile aileleriyle olan iletişimlerinin azaldığını görmekteyiz. Öğretmen adaylarını yakından ilgilendiren bu bölüm, teknolojinin eğitsel amaçlı ne derece kullanıldığını belirlemek amaçlı olarak hazırlanmıştır. Alınan yanıtlara bakıldığında görülmektedir ki öğretmen adaylarının neredeyse tamamı teknolojik araçların eğitime büyük katkı sağladığını düşünmektedirler. Ankette öğretmen adaylarına yöneltilen sorular Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinin günlük kullanımı ile ilgilidir. Alınan yanıtlardan yola çıkıldığında ise günümüzde bu derslerin, insan hayatında ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

Anketin öğretmen adaylarının sosyal alanda ilişkilerini saptamak amaç olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının verdiği yanıtlar büyük bir çoğunluğun yine sosyal alanda ilişkilerinin normalden fazla olduğunu hatta normal hayatlarından Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersler ile ilgilendiklerini

göstermektedir. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere katılıma yönelik verdiği cevaplar, “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyindedir. Ankete verilen yanıtlar göstermektedir.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 236 öğretmen adayının Kitleli Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşlerini tespit etmek amacıyla hazırlanan ankete alınan sonuçlara ve elde edilen sonuçlara bağlı olarak geliştirilmiş ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

Araştırmadan elde edilen sonuçlar, alt amaçlar ve bulgulara göre sırasıyla açıklanmıştır. Toplumun ihtiyaçlarına yönelik ekonomik ve bilgi birikimi yönünden yirmi birinci yüzyılın başlarından itibaren yaygınlaşarak kullanımı artmaktadır. Bu yaşamsal deneyimlerinden bilgi edinme yollarının yüksek olduğunu ortaya çıkararak gelişmekte olan ekonomide dünyadaki ülkelerin ekonomide avantaj ve istikrar sağlamalarına olanak sunmuştur. Bundan dolayı bütün ülkelerin mevcut durumlarını ve insan kaynaklarını doğru şekilde değerlendirerek çeşitli politikalar uygulamaktadırlar.

Son teknolojilerin kullanımının önderliğinde çeşitli değişimler, gelişimler ve dönüşümler aşamasında bütün kuruluşların, bilgi çağındaki topluma ayak uydurma sürecinde çok çabuk şekilde adapte olma sürecindedirler. Kuruluşların sahipliğini yaptığı ilk temel unsur bireylerin bu aşamada kendi kendilerini geliştirerek, kuruluşların ilk baştan belirttikleri hedeflere yönelik olmaları açısından çok önemli görülmektedir.

Bundan dolayı bilgi toplumu içerisinde en çok dikkate değer içeriklerden biri olan bireylerin bilgi erişimine ulaşmada gerçek kaynaklarına ulaşarak ihtiyaçlarını çabuk ve kolay şekilde erişim sağlayarak kendi öz yeterliliğine ulaştığı belirtilmektedir (Erdoğan, 2008).

Bilgi çağındaki toplumun veya dünya çapındaki yaşayan tüm insanların yaşayarak değişiklik aşamasıyla beraber, bilgi ekonomisinde kullanılan küresel ölçeği büyüterek ve dünya çapındaki yaşayan tüm insanların

başıladıkları entelektüel mülkiyet ve fikri hakların önemi giderek artış göstermektedir. Bilgi ekonomisi sayesinde bireylerin önem kazandığı, yaşam boyu öğrenme yaklaşımına çok fazla değer vermeyi ihtiyaç şekline getirerek önemini vurgulamıştır. Son teknolojilerin sayesinde internet ortamında var olan öğrenme olanakları genişlemiştir. Bireyleri sürekli mesleki gelişime teşvik ederek öğrenmeyi sağlamaktadır.

Bireylerin eğitimde fiziksel sınırlılıklar ve uzaklıkları yok ederek, belli bir bilgisayar ağının paylaştırıcı sınırlamalarında sorun yaşamadan, internet bağlantısı sayesinde bir çok kişi paylaşımda olan dersi her bireyin aynı anda dersin takibini sağlmasına fırsat sunmayı sağlayan Kitlesele açık çevrimiçi derslerdir. Bu durumdan farklı olarak Kitlesele açık çevrimiçi dersler, ya senkron ya da asenkron olarak tanımlanan dijital dönemin bütün imkanları sayesinde bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamayı hedefleri arasında tutmaktadır. Kitlesele açık çevrimiçi derslerin özellikleri arasında, dijital dönemde değişime ayak uydurarak zaman ve mekan sınırlaması olmadan ders yapılmaktadır (Weller ve Anderson, 2013).

Eğitim kuruluşlarında dijital ekonominin temel değişkenleri arasında başka toplumsal kuruluşlardaki gibi eğitim sisteminde de etkisi büyük oranda olmaktadır. Eğitim sisteminde etkileşim sürecinde oluşan eğitim kuruluşlarının bir diğeri de yükseköğretim kuruluşları olarak gösterilmektedir. Gelişmekte olan son teknolojilerin başında yükseköğretim kuruluşları kendilerinden istenilen vazifeyi yerine getirebilmek için iletişim ve ortaklığa yönlendiren eğitim hizmetleri açısından çok daha geniş toplumlara yönelik olan net bir yapıya dönüşmelidir. Kendi öz benliğinde değişikliği hızlandıran bir güç olarak Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri hedef alınmalıdır. Bu dersleri kendi içlerinde bulunduran bütün eğitim kuruluşlar, bu doğru olan gerçeklik sayesinde adapte olarak ve bu dersleri daha etkin olarak uygulanmasıdır.

5.1.1 Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımının öğretmen adaylarının görüşlerine yönelik sonuçları

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılımı öğretmen adaylarının görüşlerine göre daha yüksek çıktığı ve anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

5.1.1.1 Teknoloji kullanımına göre sonuçlar

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine teknoloji kullanımı bakımında öğretmen adaylarının görüşlerine göre daha yüksek çıktığı, ortalamalara ve standart sapmalara anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Bu çalışma teknoloji kullanımı incelendiğinde öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik görüşlerinin ortalamaların üstünde olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir. Çağımızda getirmiş olduğu imkanlar doğrultusundan Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin teknoloji kullanımı konusunda aşılmaz sorunlar görülmemektedir.

5.1.1.2. Sosyal yaşamda kullanımına göre sonuçlar

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine Sosyal yaşamda kullanımına bakıldığında ise öğretmen adaylarının görüşlerine göre daha yüksek çıktığı, ortalamalara ve standart sapmalara göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Bu çalışma teknoloji kullanımı incelendiğinde öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik görüşlerinin ortalamaların çok üstünde olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir. Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler ile eğitim almakta olan öğretmen adaylarının kendilerini ilgilendiren konularda geliştirmek isteğinin çok fazla olmasıyla birlikte diğer öğretmen adaylarından çevresindeki diğer bireylerden farklı ve alanlarından gelişmişliği göstere bilme arzusu ile sosyal yaşamda da Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri ile birlikte kendilerini alanlarında uzmanlaştırmak ve geliştirmek istedikleri görülmektedir.

5.1.1.3. Eğitsel kullanıma göre sonuçlar

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine eğitsel kullanımına bakıldığında ise öğretmen adaylarının görüşlerine göre daha yüksek çıktığı, ortalamalara ve standart sapmalara göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Bu çalışma eğitsel kullanımı incelendiğinde öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik görüşlerinin ortalamaların üstünde olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir. Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler ile eğitim almakta olan öğretmen adaylarının kendilerini ilgilendiren konularda geliştirmek istekleri ve diğer öğretmen adaylarına yani rakiplerinden bir adım önde olmak arzuları ile Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri ile birlikte kendilerini alanlarında uzmanlaştırmak ve geliştirmek istedikleri görülmektedir .

5.2. Öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşleri sınıflarına göre farklılık göstermekte midir?

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşlerine göre daha yüksek çıktığı ve anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Bu çalışma sınıflar arası farklılık incelendiğinde öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik görüşlerinin 1. ve 2. sınıflarda birbirine yakinken 3. ve 4. sınıflarında görüşleri birbirine yakın 1. ve 2. sınıfların görüşleri 3. ve 4. sınıflara göre daha az olumlu görülmüştür.

5.3. Öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerini kullanım amaçlarına göre sonuçlar

Öğretmen adaylarının başlıca Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri kullanım amaçlarının araştırılıp incelenmiş ve dersleri kullanım amaçlarının en fazla bilgi edinebilmek sonucu elde edilmiştir. Öğretmen adayları bu dersleri kullanım amaçlarının en fazla bilgi edinebilmek için kullanmaktadırlar.

Öğretmen adayları Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri sadece bilgi edinme özelliğini kullanmamaktadırlar. Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerinin farklı

avantajları ile birlikte Kitlese! Açık Çevrimiçi Derslerinin bize faydalı olabilecek çok özelliği bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi de ve en önemlisi Sertifika Programı olmasıdır.

ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının internet üzerinden Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere eğilimlerinin ve bu eğilimleri etkileyen faktörlerin incelenmesidir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre üzerinden Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere öğretmen adaylarına yönelik öneriler yer almaktadır.

Bu kapsamda öğretmen adaylarının internet üzerinden Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere eğilimlerini etkileyen olumlu ve olumsuz faktörleri araştırılmıştır. Dünya çapındaki uygulamalara bakıldığında Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri bazıları sadece ders eğitim videolarını web ortamında sunarak alanında uzman olmayan yapıların yaygınlaştığı görülmektedir.

Alan yazın incelendiğinde Uzaktan Eğitim sisteminde sık olarak tartışılan bir androgoji/ pedagojiarka planı gibi basit olan, kısmen ders videosu, e-kitap ve metin içeriği gibi açık öğretim sistemi birlikteliğinde oluşan bu yapıların Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri olarak incelenmemesi gerekmektedir. Bir dersi öğretmen adayına bütün yönleri ile kaliteli ve verimli şekilde sunularak hedefe odaklanan bu derslerin ön hazırlık çalışmaları, konu ve ortam alt yapısının planlanarak yapıldığı ve kendi içinde bir uzmanlık içerdği şekilde değerlendirilmelidir.

Bu araştırmada öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere yönelik eğilimlerini etkileyen faktörlerin önemli sonuçları elde edilmiştir. Bu amaçla derslere yönelik bazı önerilerde bulunulmuştur. Öneriler şu şekildedir;

- Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerin ne olduğu ve nasıl katılıma yönelik bilgilendirme yapılmalıdır.
- Öğretmen adayları Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerin paylaşılan kaynakların ulaşılma konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.
- Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersler esnasında rahatlıkla kullanabilecekleri, kullanımı kolay bir platform sağlanmalıdır.

- Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde belirli kurallar doğrultusunda maddi destek, ödüllendirme veya puan gibi teşvikler sağlanmalıdır.
- Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine ilişkin sosyal baskı yapılmamasına dikkat edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akturan, U. (2013). Doküman incelemesi. Baş, T. ve Akturan, U. (Ed.). Nitel araştırma yöntemleri: Nvivo ile nitel veri analizi, örnekleme, analiz, yorum (2. baskı) içinde (ss.117-126). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Alison. (2014). <http://alison.com> adresinden 25.05.2016 tarihinde elde edilmiştir.
- Aydağül, B. (2014). Eğitimde yeni bir paradigma tartışması için bazı başlıklar. Mutlu Dinçer (Ed.) Yeni paradigma içinde (ss.191-212). İstanbul: Optimist Yayım, Dağıtım.
- Aleman de la Garza, L., Sancho Vinuesa, T., & Gomez Zermeño, M. G. (2015). Indicators of pedagogical quality for the design of a Massive Open Online Course for teacher training. *RUSC. Universities and Knowledge Society Journal*, 12(1), 104.
- Allen, I. E., & Seaman, J. (2013). Changing Course: Ten Years of Tracking Online Education in the United States. *Babson Survey Research Group and Quahog Research Group, LLC*, <http://www.onlinelearningsurvey.com/reports/changingcourse.pdf> 08.06.2015'te ulaşılmıştır.
- Anderson, J. E., Schwager, P. H., & Kerns, R. L. (2006). The drivers for acceptance of tablet PCs by faculty in a college of business. *Journal of Information Systems Education*, 17(4), 429.
- Asiri, O. I. (2014). *A Comparison Between International and US Graduate Students' Attitudes and Experiences Using Massive Open Online Courses (MOOCs)*. Published doctoral thesis. B. Thomas Golisano College of Computing and Information Sciences, Rochester, New York.
- AtademiX. (2015). AtademiX Nasıl Çalışır? <http://atademix.atauni.edu.tr/index.php/ihak-hakkinda/> 20.05.2016'da ulaşılmıştır.

- Baker, R., Evans, B., Greenberg, E. ve Dee, T. (2014) Understanding Persistence in MOOCs (Massive Open Online Courses): Descriptive & Experimental Evidence. Cress, U., ve Kloos, C. D. (Ed.), Proceedings of the European MOOC Stakeholder Summit 2014 (EMOOCs 2014). February 10th-12th: Lausanne, Switzerland. (ss. 5-10). <http://www.emoocs2014.eu/sites/default/files/Proceedings-Moocs-Summit-2014.pdf> adresinden 31.04.2016 tarihinde elde edilmiştir.
- Başar, M. (2014). Akademik girişimcilik. Kuruluş finansmanı ve şirketleşme süreci. Ankara: Nisan Kitabevi.
- Bali, M. (2013). 5 reasons teachers should dip into MOOCs for professional development. *MOOC News & Reviews*, <http://moocnewsandreviews.com/5-reasons-teachers-should-dip-into-moocs-for-professional-development-2/#ixzz2ngE9J9hC> 11.03.2016'da ulaşılmıştır.
- Bartolome, A.,& Steffens, K. (2015). Are MOOCs Promising Learning Environments? *Comunicar*(44), 91-99.
- Belanger, Y.,& Thornton, J. (2013). Bioelectricity: A Quantitative Approach Duke University's First MOOC. http://dukespace.lib.duke.edu/dspace/bitstream/handle/10161/6216/Duke_Bioelectricity_MOOC_Fall2012.pdf?sequence=1 15.03.2016'da ulaşılmıştır. 94
- Billington, P. J.,& Fronmueller, M. P. (2013). MOOCs and the Future of Higher Education. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 13(3/4), 36-43.
- Breslow, L., Pritchard, D. E., DeBoer, J., Stump, G. S., Ho, A. D., & Seaton, D. T. (2013). Studying learning in the worldwide classroom: Research into edX's first MOOC. *Research & Practice in Assessment*, 8(1), 13-25.
- Brown, J.S. (2005). New learning environments for the 21st century. <http://www.johnseelybrown.com/newlearning.pdf> adresinden 29.04.2016 tarihinde elde edilmiştir.

- Büyüköztürk, S., Çakmak, E. K., Akgün, Ö., Karadeniz, S., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel Arastırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Clarà, M ve Barberà, E. (2013). Learning online: Massive open online courses (MOOCs), connectivism, and cultural psychology. *Distance Education*, 34(1), 129-136. <http://dx.doi.org/10.1080/01587919.2013.770428> adresinden 24.04.2016 tarihinde elde edilmiştir.
- Carey, K. (2013). *The Brave New World of College Branding*. The Chronicle of Higher Education. <http://chronicle.com/article/The-Brave-New-World-of-College/138107/> 20.04.2015'te ulaşılmıştır.
- Çağiltay, K. (2014). Gökyüzünde Öğrenme? Sanal Dünyada Öğrenme? Kitlese Açık Çevrimiçi Dersler (KAÇD) MOOC–Massive Open Online Courses. *ODTÜLÜ Dergisi*, 54, 44-45.
- Chen, Y. (2014). Investigating MOOCs through blog mining. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 15(2).
- Chengjie, Y. (2015). Challenges and Changes of MOOC to Traditional Classroom Teaching Mode. *Canadian Social Science*, 11(1), 135-139.
- Christensen, G., Steinmetz, A., Alcorn, B., Bennett, A., Woods, D., & Emanuel, E. J. (2013). *The MOOC phenomenon: who takes massive open online courses and why?* <http://ssrn.com/abstract=2350964> 20.04.2016'da ulaşılmıştır.
- Conole, G. (2013). MOOCs as disruptive technologies: strategies for enhancing the learner experience and quality of MOOCs. *Revista de Educación a Distancia*, 39, 1-17.
- Cormier, D.,& Siemens, G. (2010). The Open Course: Through the Open Door--Open Courses as Research, Learning, and Engagement. *Educause Review*, 45(4), 30.
- Codecademy. (2014). <http://www.codecademy.com> adresinden 23.02.2016 tarihinde elde edilmiştir.

- Conole, G. (2014). Evaluating MOOCs- What is really happening? A.M. Teixeira, A. Szűcs ve Mázár, I. (Eds.), From education to employment and meaningful work with ICTs. Proceedings of EDEN Annual Conference. [CD-ROM] içinde (s. 9). Zagreb: European Distance and E-Learning Network. ISBN: 978-963-89559-6-8.
- Creswell, J.W. (2014). Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research. (4. baskı). Upper Saddle River, N.J. : Pearson/Merrill Prentice Hall.
- Coursera. (2014). <https://www.coursera.org> adresinden 20.02.2016 tarihinde elde edilmiştir.
- Çelik, V. (2014). Örgütsel değişme ve geleceğin okulu. Hasan Celal Güzel (Ed.), Yeni Türkiye. Türk Eğitimi Özel Sayısı I içinde (834-843). Ankara: Yeni Türkiye Stratejik Araştırma Merkezi.
- Dahlman, C.J., Routti, J. ve Ylä-Anttila, P. (2007). Introduction. C.J. Dahlman, J. Routti ve P. Ylä -Anttila (Ed.), Finland as a knowledge economy: Elements of success and lessons learned içinde(ss.1-7). Washington, D.C.: The International Bank for Reconstruction and Development/ The World Bank.
- Davies, B. (2014). The role and relevance of universities in the digital economy. Exploring the opportunities and risks arising from Moocs, big data and cyber security in contemporary higher education. Melbourne, Victoria: adresinden 10.02.2016 tarihinde elde edilmiştir.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS quarterly*, 13(3), 318-340.
- Demir, K. (2006). Rogersın Yeniliğin Yayılması Teorisi ve İnternette Ders Kaydı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 12(3), 367-392.
- Demirci, N. (2014). What is Massive Open Online Courses (MOOCs) and What is promising us for learning?: A Review-evaluative Article about MOOCs. 95 *Necatibey Faculty of Education Electronic Journal of Science & Mathematics Education*, 8(1), 231-256.

- Fischer, G. (2014). Beyond hype and underestimation: identifying research challenges for the future of MOOCs. *Distance Education*, 35(2), 149-158.
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (1990). *How To Design and Evaluate Research in Education*: McGraw-Hill Publishing Company.
- Gerber, J. (2014). *MOOCs: Innovation, Disruption and Instructional Leadership in Higher Education*. Published doctoral thesis. University of California, Los Angeles, USA.
- Gibson, S. G., Harris, M. L., & Colaric, S. M. (2008). Technology acceptance in an academic context: Faculty acceptance of online education. *Journal of Education for Business*, 83(6), 355-359.
- Göktaş, Y. (2006). The current status of information and communication technologies integration into schools of teacher education and K-12 in Turkey. Published doctoral thesis. Middle East Technical University.
- Guàrdia, L., Maina, M., & Sangrà, A. (2013). MOOC design principles. A pedagogical approach from the learner's perspective. *J. eLearning Papers*, 33.
- Halawi, L., & McCarthy, R. (2007). Measuring faculty perceptions of blackboard using the technology acceptance model. *Issues in Information Systems*, 8(2), 160-165.
- Hall, M., & Elliott, K. M. (2003). Diffusion of technology into the teaching process: Strategies to encourage faculty members to embrace the laptop environment. *Journal of Education for Business*, 78(6), 301-307.
- Haywood, J., Anderson, C., Coyle, H., Day, K., Haywood, D., & Macleod, H. (2000). Learning technology in Scottish higher education-a survey of the views of senior managers, academic staff and 'experts'. *Research in Learning Technology*, 8(2), 5-17.
- Hew, K. F., & Cheung, W. S. (2014). Students' and instructors' use of massive open online courses (MOOCs): Motivations and challenges. *Educational Research Review*, 12(0), 45-58.

- Ho, R. (2006). *Handbook of univariate and multivariate data analysis and interpretation with SPSS*: London: Chapman and Hall/CRC. 96
- Hollands, F. M., & Tirthali, D. (2014). MOOCs: Expectations and reality. *Center for Benefit-Cost Studies of Education, Teachers College, Columbia University, New York, NY*.
- Hoy, M. B. (2014). MOOCs 101: An Introduction to Massive Open Online Courses. *Medical Reference Services Quarterly*, 33(1), 85-91.
- Hyman, P. (2012). In the year of disruptive education. *Communications of the ACM*, 55(12), 20-22.
- Jansen, D., & Schuwer, R. (2015). Institutional MOOC strategies in Europe. <https://www.surfspace.nl/media/bijlagen/artikel-1763-22974efd1d43f52aa98e0ba04f14c9f3.pdf> 27.02.2016'da ulaşılmıştır.
- Kalaycı, ř. (2010). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. (5. baskı). Ankara: Asil Yayın Dağıtım Ltd.şti.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (14. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kassabian, D. (2014). *Massive Open Online Courses (MOOCs) at elite, early-adopter universities: Goals, progress, and value proposition*. Published doctoral thesis. University of Pennsylvania, Pennsylvania, USA.
- Keengwe, J., Kidd, T., & Kyei-Blankson, L. (2009). Faculty and technology: Implications for faculty training and technology leadership. *Journal of Science Education and Technology*, 18(1), 23-28.
- Kılıçer, K. (2008). Teknolojik Yeniliklerin Yayılmasını ve Benimsenmesini Arttıran Etmenler. *Anadolu University Journal of Social Sciences*, 8(2), 209-222.
- Kolowich, S. (2013). The professors who make the MOOCs. *The Chronicle of Higher Education*, 59(28), A20-A23.
- Koutropoulos, A., Gallagher, M. S., Abajian, S. C., de Waard, I., Hogue, R. J., Keskin, N. O., & Rodriguez, C. O. (2012). Emotive Vocabulary in

- MOOCs: Context & Participant Retention. *European Journal of Open, Distance and E-Learning*.
- Krosnick, J. A., & Fabrigar, L. R. (1997). Designing rating scales for effective measurement in surveys. *Survey measurement and process quality*, 141-164.
- Ku, C. H. (2009). *Extending the Technology Acceptance Model using perceived user resources in higher education web-based online learning courses*. ProQuest.
- Kursun, E., Cagiltay, K., & Can, G. (2014). An investigation of faculty perspectives on barriers, incentives, and benefits of the OER movement in Turkey. *The 97 International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 15(6), 14-32.
- Kurşun, E. (2011). *An investigation of incentives, barriers and values about the OER movement in Turkish universities: Implications for policy framework*. Published doctoral thesis. Middle East Technical University, Turkey.
- Lewis, W., Agarwal, R., & Sambamurthy, V. (2003). Sources of influence on beliefs about information technology use: an empirical study of knowledge workers. *MIS quarterly*, 657-678.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Liyanagunawardena, T. R., Adams, A. A., & Williams, S. A. (2013). MOOCs: A systematic study of the published literature 2008-2012. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 14(3), 202-227.
- Marangunić, N., & Granić, A. (2015). Technology acceptance model: a literature review from 1986 to 2013. *Universal Access in the Information Society*, 14(1), 81-95.
- Menzi, N., Önal, N., & Çalışkan, E. (2012). Mobil Teknolojilerin Eğitim Amaçlı Kullanımına Yönelik Akademisyen Görüşlerinin Teknoloji Kabul Modeli Çerçevesinde İncelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 13(1).

- Merriam, S. B. (1998). *Qualitative Research and Case Study Applications in Education*. (2. edition). San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Özen, Y.,& Gül, A. (2007). Sosyal ve Eğitim Bilimleri Araştırmalarında Evren-Örneklem Sorunu. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 394-422.
- Pappano, L. (2012). The Year of the MOOC. *The New York Times*, 2(12), 1-7.
- Peter, S.,& Deimann, M. (2013). On the role of openness in education: A historical reconstruction. *Open Praxis*, 5(1), 7-14.
- Rai, L.,& Chunrao, D. (2016). Influencing Factors of Success and Failure in MOOC and General Analysis of Learner Behavior. *International Journal of Information and Education Technology*, 6(4), 262-268.
- Read, T.,& Rodrigo, C. (2014). Toward a quality model for UNED MOOCs. *eLearning Papers*(37).
<http://www.researchgate.net/publication/265293654> 10.02.2016'da ulaşılmıştır. 98
- Rogers, E. (1995). *Diffusion of Innovations* (4th Ed.). New York: Free Press.
- Sánchez-Vera, M. d. M., León-Urrutia, M., & Davis, H. C. (2014). Challenges in the creation, development and implementation of MOOCs: Web Science course at the University of Southampton. *Comunicar*, 22(44), 37-43.
- Stephen Downes, Rita Kop, George Siemens and Dave Cormier. Personal Learning Environments, Networks and Knowledge. Website. September, 2010. <http://connect.downes.ca/>
- Schulze, A. S. (2014). Massive open online courses (MOOCs) and completion rates: are self-directed adult learners the most successful at MOOCs? , Published doctoral thesis. Pepperdine University, Malibu, California.
- Surendran, P. (2012). Technology acceptance model: A survey of literature. *International Journal of Business and Social Research*, 2(4), 175-178.
- Surry, D. W.,& Land, S. M. (2000). Strategies for motivating higher education faculty to use technology. *Innovations in Education and Teaching International*, 37(2), 145-153.

- Teplechuk, E. (2013). Emergent models of Massive Open Online Courses: an exploration of sustainable practices for MOOC institutions in the context of the launch of MOOCs at the University of Edinburgh. Published doctoral thesis. The University of Edinburgh, Edinburgh, Scotland.
- Toto, R., Lim, K. Y., Nguyen, H., Zappe, S., & Litzinger, T. (2008). *Acceptance of Tablet PC technology by engineering faculty*. Paper presented at the Frontiers in Education Conference, 2008. FIE 2008. 38th Annual.
- Turan, A. H., & Çolakoğlu, B. E. (2011). Yüksek öğrenimde öğretim elemanlarının teknoloji kabulü ve kullanımı: Adnan Menderes Üniversitesinde ampirik bir değerlendirme. *Doğu Üniversitesi Dergisi*, 9(1), 106-121.
- Usluel, Y. K., & Mazman, S. G. (2010). Eğitimde Yeniliklerin Yayılımı, Kabulü ve Benimsenmesi Sürecinde Yer Alan Öğeler: Bir İçerik Analizi. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 39.
- Waldrop, M. (2013). Campus 2.0. *Nature*, 495(7440), 160-163.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık. 99
- Yousef, A. M. F., Chatti, M. A., Schroeder, U., & Wosnitza, M. (2014). *What Drives a Successful MOOC? An Empirical Examination of Criteria to Assure Design Quality of MOOCs*. Paper presented at the 14th IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies (ICALT) - Advanced Technologies for Supporting Open Access to Formal and Informal Learning, Athens, GREECE.
- Yousef, A. M. F., Chatti, M. A., Schroeder, U., Wosnitza, M., & Jakobs, H. (2014). MOOCs-A Review of the State-of-the-Art. *In Proc. CSEDU 2014 conference* (3), 9-20.
- Yuan, L., & Powell, S. (2013). MOOCs and open education: Implications for higher education. *Cetis White Paper*, 1-21.

- Yucel, U. A.,& Gulbahar, Y. (2013). Technology Acceptance Model: A Review of the Prior Predictors. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 46(1), 89-109.
- Walker, M. (1987). The Makaton Vocabulary - Uses and effectiveness. International AFASIC Symposium of Specific Speech and Language Disorders in Children. England.

EK-1 ANKET FORMU

Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşlerinin belirlenmesi

Sevgili Öğretmen Adayları,

Bu anket formu, “**Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşlerinin belirlenmesi**” ile ilgili yapılan araştırma için hazırlanmıştır. Anketin amacı sizin değerli öğretmen adaylarının MOOC hakkındaki görüşlerinizden yararlanmaktır. Size uygun olan seçeneği işaretlemeniz (X) yeterli olacaktır. Bu ankette verilen cevaplar sadece yüksek lisans tezinde, kaynak olarak kullanılacaktır. Ankete göstereceğiniz ilgi ve vereceğiniz samimi cevaplardan dolayı sizlere teşekkür ederiz.

Danışman: Doç. Dr. Hüseyin BİCEN

Araştırmacı: Sinan BERKTAŞ

1) Cinsiyetiniz()Erkek() Kadın

2) Yaşınız.....

3) Bölümünüz

.....

4) Devam Ettiğiniz Sınıf() 1 () 2 () 3 () 4

5) Her hangi bir Uzaktan Eğitim dersine katıldınızı?

()Evet()Hayır

6) MOOC kullanıyor musunuz?

()Evet()Hayır

7) MOOC sistemini hangi amaç ile kullanıyorsunuz

☐ Kendimi geliştirmek için

☐ İnternette vakit geçirmek için

☐ Bilgi edinebilmek için

☐ Sertifika alabilmek için

8) Nasıl bir eğitim almak istersiniz?

☐ Yüz yüze eğitim

☐ MOOC üzerinde eğitim

No	Teknolojik Kullanımı	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	MOOC sayesinde teknolojik araçları daha kolay kullanacağımı düşünüyorum.					
2	MOOC materyalleri ile öğrenim gerçekleştirebileceğimi düşünmüyorum.					
3	MOOC'lardan eğitim alabilmek için gerekli teknik donanıma sahip olduğumu düşünüyorum.					

4	MOOC videoları ile eğitim almak çok kolaydır.					
5	MOOC'lara akıllı telefonum ile çok kolay bir biçimde kayıt olabilirim.					
6	MOOC kullanarak daha kısa sürede eğitim alabilirim.					
7	MOOC eğitimini yararlı buluyorum.					
8	MOOC eğitimlerinden edindiğim bilgilerle konularda daha farklı bakış açısı geliştirebiliyorum.					
9	MOOC eğitimleri tamalamakta güçlük çekiyorum.					
10	MOOC'lar ile daha kaliteli materyallere ulaşıyorum.					
11	MOOC'lara mobil olarak da erişebilirim.					

	Sosyal Yaşamda Kullanımı	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	MOOC’lardan eğitim almak için yeterli zamana sahip olmadığımı düşünüyorum.					
2	MOOC’lardan eğitim sertifikası alabilmek için yeterli bütçeye sahibim.					
3	MOOC uygulamalarının herkese faydalı olacağını düşünüyorum.					
4	MOOC uygulamalarının ilgi görmeyeceğini düşünüyorum.					
5	Tüm öğretmen adaylarının MOOC ile eğitim alması gerektiğini düşünüyorum.					
6	MOOC eğitimleri ile geçirdiğim süre yüzünden ailemle sorunlar yaşamaktayım.					
7	MOOC eğitimleri ile çok vakit geçiriyorum ki arkadaşlarımdan şikayet duyuyorum.					
8	MOOC ile eğitim alırken biri beni rahatsız ettiğinde rahatsız olurum.					
9	MOOC’lar ile kendimi güncellediğimi					

	düşünüyorum.					
10	Günlük yapılacaklar listemde MOOC ile eğitimleritakip etmek yer almaktadır.					
11	MOOC eğitim programlarını kaçırmamak için arkadaşlarımla görüşmemeyi yeğlerim.					
12	MOOC eğitimlerini kendi plan programıma göre alırım.					
13	MOOC sertifikası benim için önemlidir.					
14	MOOC eğitimleri ileo kadar vakit geçiririm ki derslerimi ihmal ettiğimi düşünüyorum.					

	Eğitsel Kullanım	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	MOOC'un hayat boyu öğrenmeyi destekleyeceğini düşünüyorum.					
2	Öğretmen adaylarının alacakları dersleri seçmeleri konusunda yardımcı olacağını düşünüyorum.					
3	Öğretmen adaylarının seçecekleri bölümleri belirleme konusunda yol gösterici olacağını düşünüyorum.					
4	Bilgi kaynağı sıkıntısı yaşayan öğretmen adaylarına katkı sağlayacağını düşünüyorum.					
5	Öğretmen adaylarının eğitim seviyesini yükselteceğini düşünüyorum.					
6	Pedagojik anlamda kendimi geliştireceğimi düşünüyorum.					
7	Öğretmen adayları için yeni bir iş alanı oluşturacağını düşünüyorum.					
8	Yeni Öğretmen adaylarına faydalı ilişkiler geliştireceğimi düşünüyorum.					
9	Kendi alanımda geliştirip çok iyi öğretmen olacağımı düşünüyorum.					
10	Araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katkı sağlayacağını düşünüyorum.					

11	Kendimi geliştirebilmek için MOOC sertifikalı eğitim programlarına katılabilirim.					
12	MOOC'ta farklı konularda sertifika programlarına katılabilirim.					
13	MOOC ile konuları daha iyi anlıyorum.					
14	Yeni bir MOOC sertifika programına başlamadan önce ön bilgi edinebilirim.					
15	Her ortamda MOOC ile eğitim alabilirim.					
16	Düzenli aralıklarla yeni MOOC ile sertifika eğitimlerine katılıyorum.					
17	Ödev konularını MOOC faydalanarak yapıyorum.					
18	MOOC ile farklı alanlardaki konularda da kendimi geliştiriyorum					
19	İnternette geçirdiğim zamanın çoğu MOOC eğitim programlarında geçiriyorum.					
20	Anlamadığım konular için MOOC tan faydalaniyorum.					

ÖZGEÇMİŞ

Adı, Soyadı: Sinan BERKTAŞ

Doğum Tarihi: 3 Şubat 1989

Akademik Düzey: Lisans

Adres: Kermiya Sosyal Konutları 26. Blok Daire:4 Kermiya /Lefkoşa

Medeni Durum: Bekar

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitim:

Derece	Alan	Üniversite	Yıl
Y. Lisans	B.Ö.T.E	Yakın Doğu Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi	
Lisans	B.Ö.T.E	Yakın Doğu Üniversitesi	2014
Lise	Bilgisayar Bölümü	Yeşilyurt Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	2009

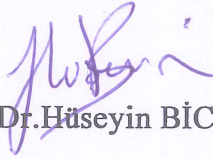
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Sinan BERKTAŞ'ın "Öğretmen Adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" başlıklı tezi 18 Ocak 2017 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Nadire ÇAVUŞ, Yakın Doğu Üniversitesi

Danışman: Doç. Dr. Hüseyin BİCEN, Yakın Doğu Üniversitesi

Üye: Yard. Doç. Dr. Erinc ERÇAĞ, Yakın Doğu Üniversitesi

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ
EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ KİTLESEL AÇIK ÇEVİRİMİÇİ
DERSLERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sinan BERKTAŞ

**Lefkoşa
Ocak, 2017**

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ
EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ KİTLESEL AÇIK ÇEVİRİMİÇİ
DERSLERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sinan BERKTAŞ

**Lefkoşa
Ocak, 2017**

ÖNSÖZ

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı, yüksek lisans çalışma programının gereği olarak hazırlanan bu araştırmanın amacı öğretmen adayları için kitlesel açık çevrimiçi dersleri lisans düzeyindeki öğretmen adaylarının görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın problem durumu tartışıldıktan sonra, sırayla; amaç, önem, sınırlılıklar, tanım ve kısaltmalar sunulmuştur. Araştırmanın ikinci bölümünde ilgili araştırmalar kısaca tanıtılmıştır. Üçüncü bölüm, araştırmanın gerçekleştirilmesinde benimsenen araştırma yöntemini içermekte olup, dördüncü bölümde bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Bulgular bağlamında ulaşılan sonuçlar ve geliştirilen öneriler beşinci bölümde sunulmuştur.

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde zamanını ve desteğini benden esirgemeyen fikirleri ışığında her soruya cevap bulmamı sağlayan, başarısı sayesinde bulunduğumuz konumu oluşturan, danışmanım Yakın Doğu Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Hüseyin BİCEN'e, çalışma hayatımda örnek aldığım, kişiliği, duruşu, sözleri, yüreği ile herkese doğru yolu gösteren saygı değer bölüm başkanımız Doç. Dr. Fezile ÖZDAMLİ'ya, saygılarımı sunarım.

Araştırma boyunca desteğini esirgemeyen, örnek aldığım, bugünlere gelmemde çok büyük payı olan Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim öğretim görevlisi Dr. Tahir TAVUKCU' ya, Dr. Vasfi TUĞUN'a ve Dr. Sezer KANBUL'a teşekkür ederim.

Araştırmamda jüri olarak araştırmamı değerlendiren ve engin bilgilerini bana aktaran jüri ve danışman hocalarıma teşekkür ederim. Prof. Dr. Nadire ÇAVUŞ, Yard. Doç Dr. Erinç ERÇAĞ ve Doç. Dr. Hüseyin BİCEN'e saygılarımı sunarım.

Bunun yanında, Uzaktan Eğitim Merkezi çalışanlarına ve öğretmen adaylarına da sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tüm yaşamım boyunca doğduğumdan beri bana her konuda destek veren tüm yaşamım boyunca, yürüdüğüm yolda yalnızlığımı hissettirmeyen her daim yanımda olan, dünyada eşi benzeri olmayan aileme teşekkürlerimi sunarım.

Tüm çalışmalarında yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen Dönay KARA ve Yunus KESMECİ'ye de sonsuz şükranlarımı sunarım.

Saygılarımla,
Ocak 2017
Sinan BERKTAŞ

ÖZET

ÖĞRETMEN ADAYLARININ KİTLESEL AÇIK ÇEVİRİMİÇİ DERSLERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

BERKTAŞ, Sinan

Yüksek Lisans, Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hüseyin BİCEN

Ocak 2017, 58 Sayfa

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslere (KAÇD) yönelik görüşlerinin incelenmesidir. Bu kapsamda öğretmen adaylarının bu derslere yönelik görüşleri araştırılmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Yakın Doğu Üniversitesi'ndeki eğitim fakültesine bağlı bölümlerde bulunan 236 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırma sürecinde alan yazım ve uzman görüşleri temel alınarak bir anket geliştirilmiştir. Öğretmen adaylarına sunulan anketlerden elde edilen nicel veriler için betimsel yöntem kullanılmıştır.

Yapılan analizlerden elde edilen bulgulara göre, çalışma grubunda yer alan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslere katılmaya yönelik olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının bu derslere katılarak temel amaçlarının daha geniş kitlelerle bilgi ve deneyimlerini paylaşarak uzman oldukları alanda toplumu bilinçlendirmek olduğu ortaya çıkmıştır. Kitlesel açık çevrimiçi derslerini uzak eğitimden alan öğretmen adayları tarafından yürütülmesinin daha uygun bulunduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının alanlarında kendilerini gelişim ve tanıtımına fayda sağlama, hayat boyu öğrenmeyi destekleme ve internet ortamında güvenilir bilgi kaynaklarının yer almasına katkıda bulunma gibi amaçları önemsedikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarının teknik altyapı temini ve bilgilendirme içeren destek şeklinde bekledikleri ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerini etkileyen olumlu ve olumsuz faktörleri, derse katılımlara göre özellikle bireysel faktörlerde farklılaştığı görülmüştür.

Sonuç olarak, öğretmen adaylarının kitlesel açık çevrimiçi derslerine oldukça yatkın oldukları ancak geçiş sürecinin kolaylaştırılması ve iyi bir şekilde katılımları için bilgilendirme ve teknik destek sağlamanın önemli bir rol oynayacağı söylenebilir. Bunların yanı sıra öğretmen adaylarının harcadıkları zaman ve emeğin değerli kılınması için ödül, puan ve maddi destek gibi teşviklerin sağlanması da Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerinin geçiş sürecini hızlandırabileceği gibi sürekliliğin sağlanmasında da etkili olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler, KAÇD, MOOC, Online kurs, Online ders

ABSTRACT**IDENTIFYING THE OPINIONS OF PROSPECTIVE
TEACHERS ON
MASSIVE OPEN ONLINE COURSES****BERKTAŞ, Sinan****Master, Department of Computer Education and Educational
Technologies****Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Hüseyin BİCEN****January 2017, 58 Pages**

The purpose of this study is to examine the opinions of prospective teachers towards the Mass Open Online Courses (MOOC). In this context, opinions of prospective teachers were investigated towards the lesson. Quantitative research methods were used in the study. The study group of the study consisted of 236 prospective teachers in the departments affiliated to the Faculty of Education of Near East University. A questionnaire was prepared on the basis of the literature and expert opinions in the research process. A descriptive method was used for the quantitative data obtained from the questionnaires presented to the prospective teachers.

According to the findings from the conducted analyses, it has been identified that the majority of the prospective teachers in the study group were intended to attend the Mass Open Online Courses. It has been revealed that, by attending these classes, the main purpose of prospective teachers is to share their knowledge and experiences and to raise the awareness within the community in the area in which they are experts. It has been seen that it is more appropriate to conduct mass open online courses by prospective teachers who receive distance education. It has been observed that prospective teachers pay attention to their purposes in the fields of self-development and promotion, supporting lifelong learning and contributing to the availability of

reliable information resources on the internet. It has been revealed that prospective teachers are in expectation of support in terms of technical infrastructure and information. The positive and negative factors affecting the Mass Open Online Lessons by prospective teachers were found to differ according to their attendance and particularly to individual factors.

As a result, it can be said that teacher candidates are highly inclined towards mass open online courses but that informing and providing technical support will play an important role in facilitating the transition process and in good participation. In addition, providing incentives such as rewards, points, and financial support for valuing the time and effort that prospective teachers spend is also considered to be effective in ensuring continuity of the Mass Open Online Courses as well as speeding up the transition process.

Keywords: Mass Open Online Courses, MOOC, Online course, Online class

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM
BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI
ETİK BEYANI**

Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesini okuduğumu ve anladığımı ve Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

1. Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
2. Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik kurallarına uygun olarak sunduğumu,
3. Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
4. Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
5. Tez olarak sunduğum bu çalışmanın özgün olduğunu,bildirir, aksi bir durumda bu konuda hakkımda yapılacak tüm yasal işlemleri ve aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.
...../...../20....

İMZA

Adı Soyadı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IV
ÖZET	VI
ETİK BEYAN	X
İÇİNDEKİLER	XI
TABLolar LİSTESİ	XIV
BÖLÜM I	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın amacı	2
1.2.1. Alt amaçlar	2
1.3. Önemi	2
1.4. Sınırlılıklar	3
1.5. Tanımlar	4
 BÖLÜM II	 5
2. Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	5
2.1. Kitlesele açık çevrimiçi derslerinin özellikleri	5
2.2. Kitlesele açık çevrimiçi dersleri uygulamalarının özellikleri	6
2.3. Kitlesele açık çevrimiçi derslerinin türleri	7
2.3.1. Bağlantılı Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri ve Genel Özellikleri	8
2.3.2. Kapsamlı Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri ve Genel Özellikleri	8
2.4. Yaygın Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri	9
2.5. Türkiye’de Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri	11
2.6. İlgili Araştırmalar	12
2.6.1. Öğretmen adaylarının olumlu etkilerine yönelik yapılan çalışmalar	13
2.6.2. Kurumları Olumlu Etkileyen Faktörlere Yönelik Yapılan Çalışmalar	15
2.6.3. Öğretmen adaylarını olumlu etkileyen faktörlere yönelik yapılan çalışmalar	16

BÖLÜM III.....	18
YÖNTEM	18
3. Araştırma Modeli	18
3.1. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	18
3.2. Örneklem Grubu	19
3.2.1. Bölümlere Göre Öğretmen Adayı Dağılımı.....	19
3.2.2. Öğretmen Adaylarının Sınıfa Göre Dağılımı	21
3.2.3. Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı	22
3.2.4. Öğretmen Adaylarının Yaş'a Göre Dağılımı	22
3.2.5. Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Durum	23
3.2.6. Uzaktan Eğitim Uygulaması Kullanım Durumları.....	23
3.2.7. Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerinin Kullanım Amaçları	24
3.2.8. Öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister durumları	25
3.3. Veri Toplama Araçları	26
3.4. Veri Analizi.....	27
3.5. Nicel Veri Analizi	27
BÖLÜM IV	28
4. BULGULAR.....	28
4.1. Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine Katılımı Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	28
BÖLÜM V	35
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	35
5.1. Sonuçlar	35
5.1.1. Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılımının öğretmen adaylarının görüşlerine yönelik sonuçları	37

5.1.1.1. Teknoloji kullanımına göre sonuçlar.....	37
5.1.1.2. Sosyal yaşamda kullanımına göre sonuçlar.....	37
5.1.1.3. Eğitsel alanda kullanıma göre sonuçlar.....	38
5.2. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşleri sınıflarına göre farklılık göstermekte midir?	38
5.3. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerini kullanım amaçlarına göre sonuçlar.....	39
5.4. Öneriler	40
6. KAYNAKÇA	42
7. EKLER	52
8. ÖZGEÇMİŞ.....	58

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo1.2.1: Bölümlere Göre Öğretmen Adayı Dağılımı.....	23
Tablo2.2.2: Öğretmen Adaylarının Sınıfa Göre Dağılımı.....	24
Tablo 3.2.3:Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı.....	24
Tablo 4.2.4 Öğretmen Adaylarının Yaş'a Göre Dağılımı.....	25
Tablo 5.2.5 Öğretmen Adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Durumları.....	26
Tablo 6.2.6 Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Uygulaması Kullanım Durumları.....	26
Tablo 7.2.7 Öğretmen Adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Amaçları Durumları.....	27
Tablo 8.2.8 Öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister oranları durumları.....	28

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, varsayımları, önemi ve sınırlılıkları üzerinde durulmuş, araştırmada geçen bazı kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem

Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler ve uzaktan eğitim, toplumun değişiklik aşamasında bireylerin farklılaşan isteklerine çözüm üretmek amacıyla meydana gelen bir yaklaşımdır Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin öğretim araç gereçlerinde kullanımının yaygınlaşarak günümüze kadar gelen ve her geçen gün önemi artmaktadır (Stracke, 2014).

Bir dersin niteliğine ve yapısallığına göre geliştirilmiş öğrenme ortamlarına Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri de içermektedir. Dünya çapındaki çeşitli kurumların ve nitelikli yükseköğretim alanında onaylayanların veya araştırma yapanları daha çok kendi alanlarında odaklanmalarını yardımcı olduğu düşünülmektedir (Baker, Evans, Greenberg ve Dee, 2014). Yapılan çalışmalar Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin dünyada son derece önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

Eğitim alanında gerçekleşen birçok yeni çalışmalar gibi Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri de eğitimde özelliği açısından çok faydalıdır. Fakat uygulanan çalışmaların eğitim sistemine yararlı olup olmadığına anlamak için tüm dünyada çok önemli görülen bu eğitim sisteminin ülkemizde çok az sayıda çalışma vardır. Bu anlamda alan yazılar incelendiğinde ise ülkemizde bu bağlamda yeterli sayıda çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışmada öğretmen adaylarına Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri yönelik görüşleri ele alınmıştır.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşlerini belirlemektir.

1.2.1. Alt amaçlar

1. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere yönelik;

1.1. Teknoloji kullanımına göre;

1.2. Sosyal yaşamda kullanımına göre;

1.3. Eğitsel kullanıma göre görüşleri nelerdir?

2. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşleri sınıflarına göre farklılık göstermekte midir?

3. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere yönelik kullanım amaçları nasıldır?

1.3. Önemi

Günümüzde Teknolojinin kullanımının hayatımızın vazgeçilmezi haline gelerek eğitim sisteminde de bir çok yeniliği beraberinde getirmiştir. Teknolojinin gelişimi ile yükseköğrenim okumanın çok daha fazla önemli olduğu son yıllarda ortaya çıkan ve eğitime bir çok alanda katkısı olan Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleridir (Kassabian, 2014). Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri, ülkemizde son zamanlarda uzaktan eğitim olarak benzer eğitim sistemleri ile uygulanmaya konmuştur.

Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri yürütme hedeflerinden biri olan kurumsallaşma şeklinde ilerlemeyi sürdürmektir. Ülkemizde kurumsallaşmanın daimiliğini sürdürebilmesi amacıyla ilk basamakta uygulama başlangıcını oluşturarak yükseköğrenim gören öğretmen adaylarının görüşlerinin alınması oldukça önemlidir. Bu bağlamda çalışmada öğretmen

adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri ile ilgili görüşleri ele alınacak ve bu görüşlerinin faydalı ve faydasız söylemleri belirtilerek kurumun devamlılığını sağlamak amacıyla alınacak tedbirler çalışmaya katkı sağlayacaktır. Böylelikle çalışma sonucunda elde edilen bulgular Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri, başlamak isteyen diğer öğretmen adaylarına da faydası olabilecek bir kaynak olacaktır.

Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerini yürütme sürecinde öğretmen adaylarını etkileyebilecek olumlu ve olumsuz faktörlerin incelendiği birkaç çalışmaya rastlanmış olmasına rağmen Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik sınırlı sayıda çalışma olduğu incelenmiştir. Bu nedenle bu çalışma, ülkemizde öğretmen adaylarının bu derslere ilişkin yönelimlerini ve onları bu süreçte etkileyebilecek olumlu ve olumsuz faktörlerin belirlenmesi açısından önem belirtmektedir.

1.4 Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları aşağıda verildiği gibidir;

- Çalışmada kullanılan anket sadece Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Yakın Doğu Üniversitesi'ndeki eğitim fakültesine bağlı bölümlerde bulunan öğretmen adayları ile sınırlıdır.
- Çalışma 2015-2016 bahar döneminde yapılmıştır.
- Geliştirilen anket ile sınırlıdır.
- Gönüllü öğretmen adaylarının görüşleri ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Uzaktan Eğitim: Zaman ve mekan sınırı olmadan istenilen yerde uzaktan eğitim, iletişim ve etkileşim sağlanarak eşzamanlı yada eşzamansız eğitim verilmesi ve alınması sürecidir.

E-Öğrenme: Öğrenen ile öğretmenin fiziksel olarak aynı ortamda ve aynı anda bulunmalarına gerek kalmadan, internet teknolojileri aracılığıyla gerçekleştirilen eğitim ve öğrenim faaliyetleridir.

Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri: dünya çapında bireyin özgür iradesi ile öğrenme aşamasına yön vererek farklı ortamlardaki bireyleri bir arada toplayan büyük ölçekli bir öğrenme ortamıdır.

Çevrimiçi Dersler: Çevrimiçi ortamda kullanılmak üzere hazırlanmış olup öğrencilerin eğitim portalına giriş yaptıktan sonra görebildikleri derslerdir.

BÖLÜM II

2. Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

2.1. Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin Tarihse Gelişimi

İnternet üzerinden Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri (KAÇD) başlangıçta 2008’de Dave Cormier aracılığıyla Siemens ve Downes gözetiminde uygulanan ‘Connectivism and Connective Knowledge’ eğitim veren kurs hakkında bilgi vermektedir. Kurs alan 25 öğrenci bir miktar ücret karşılığında kredili şekilde alırken, 2300 öğrenci ise bundan farklı olarak dersi farklı ortamdan gelerek derse girmiştir (Downes, Kop, Siemens ve Cormier, 2011).

Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri kavramının ilk olarak kullanıldığı ders olsa da tarihte Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri özelliklerini taşıyan ilk ders, New York Üniversitesi’nde başlatılan açık olma durumu ve kitlesellik niteliğini içinde bulunduran radyo kursudur. New York Üniversitesi’ni takip eden Harvard, Columbia ve Purdue Üniversitesi vb. çok sayıda üniversite bu amaca fayda sağlayan kurslar açmıştır. (Bartolome ve Steffens, 2015).

Geleneksel çevrimiçi kurslarla kıyaslandığında Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin onlardan ayıran temelde iki özellik mevcuttur (Yuan ve Powell, 2013).

Bunların içinden birincisi derslerin herkes tarafından kişisel ve özgürce katılabilmesi açıklık olarak tanımlanırken; ikincisi ise katıldıkları kursların katılımcı sayısına hiçbir şekilde bir sınırlama olmayacak olması yani herkesin katılımına olanak sağlamasıdır. Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri uygulamalarının sahip olduğu, internet üzerinden yürütülme ve kurs formatında olma özelliklerini de belirtmektedir. (Hollands ve Tirthali, 2014).

Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri uygulamaları bu üç özellik ele alınarak; “herhangi bir şart veya ön koşul aranmaksızın;

- (1) Dersi alan bireyler internet teknolojisi sayesinde istediği yer ve zamanda derse katılımı olabilecek,
- (2) Bir çok sayıda bireylerin derse katılım olabilir,
- (3) Ücretsiz olarak düzenlenen çevrimiçi dersler olarak tanımlanmaktadır.

2.2. Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri uygulamalarının özellikleri

İnternet Üzerinden Yürütölme: Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde öğretmen adaylarına kullanacakları kaynakları belirlemek, öğretmen adaylarının kendi aralarındaki iletişim ve ders yapma süreci tamamıyla internet yoluyla sürdürölmektedir. Genellikle Öğretim Yönetim Sistemlerinin (ÖYS) kullandığı uygulama ara yüzünde öğretmen adaylarını, eş zamanlı yada eş zamanlı olmayan olarak kendi aralarında iletişim kurmakta ve kaynak paylaşımı yapmaktadırlar (Hollands ve Tirthali, 2014; Jansen ve Schuwer, 2015; Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza ve Jakobs, 2014).

Kullanılmakta olan ÖYS'nin nitelikleri, konu içeriğinin özellikleri bakımından ve öğretmen adaylarının tercihleri doğrultusunda paylaşılan bu kaynakların çeşitliliğinden önemli rol oynadığı varsayılmaktadır.

Öğrencilerle kurulan iletişim, genellikle ÖYS üzerinde bulunan tartışma forumları, e-mail ve sosyal medya aracılığıyla sağlanmaktadır. Bunların yanı sıra canlı ders ve video konferans gibi kaynaklar aracılığıyla da öğrencilerle iletişime geçilmektedir(Hollands ve Tirthali, 2014).

Herkesin katılımına olanak sağlama: Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde herhangi bir sınırlama yapılmaksızın istekli olan ve ilgili dersi kendisine uygun bulan çok sayıda öğrencinin katılımına olanak sağlamaktadır. Bu nedenle Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde, gerek öğretim tasarımı anlamında gerekse teknik anlamda birden çok eğitim alan öğretmen adayının ihtiyacına göre farklı modellerde uygulanmaktadır (Allen ve Seaman, 2013; Asiri, 2014; Hollands ve Tirthali, 2014; Hoy, 2014; Jansen ve Schuwer, 2015).

Açık olma: Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde açıklık, ücretsiz olma, katılım için ön koşul gerektirmeme ve kaynaklara erişim olanağı olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde, ücret talep edilmeden herkes katılabilmektedir. Fakat isteğe bağılı olarak verilen derslerde ve kredilendirme yapılan derslerde ücretlendirme yapılabilmektedir (Hollands ve Tirthali, 2014; Hoy, 2014; Jansen ve Schuwer, 2015).

Her öğrenciye açık olma özelliğini oluşturan diğere boyut ise katılımcıların kaynaklara erişim olanağı sağlamasıdır. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde öğretmen adayları, ders materyallerine rahatlıkla erişebilmeli ve lisans sorunu yaşamadan tekrar tekrar kullanabilmektedirler (Peter ve Deimann, 2013; Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza, vd., 2014).

Kurs formatında olma: Geleneksel eğitim sistemindeki gibi Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri de bir düzen içerisinde yürütölmektedir. Başlama ve bitme süresi daha önceden belirlenmiş şekilde aynı zaman diliminde gerçekleşecek bütün etkinliklerin olduğı dersin konusunda belirtilmesi çok önemli görölmektedir (Allen ve Seaman, 2013; Hollands ve Tirthali, 2014; Hoy, 2014; Jansen ve Schuwer, 2015; Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza, vd., 2014).

2.3. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinin Türleri

Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde farklı şekillerde sınıflandırılmış olsa da günümüzde en yaygın olarak kullanılan sınıflandırma, derslerin verilme şekline göre yapılan sınıflandırmadır. Bu sınıflandırmaya göre, temelde iki tür Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde mevcuttur. Bunlar; Bağılantılı Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde (Connectivist Massive Open Online Course - cMOOC) ve kapsamlı Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde (Extension Massive Open Online Course - xMOOC) uygulamalarıdır (Bartolome ve Steffens, 2015; Liyanagunawardena, Adams ve Williams, 2013). Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde bu türleri, aşağıda kısaca anlatılmıştır (Bartolome ve Steffens, 2015; Liyanagunawardena, Adams ve Williams, 2013).

2.3.1. Bağlantılı Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri ve Genel Özellikleri

Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri türlerinin sınırları tam olarak çizilememekle birlikte birçok kaynağa göre bağlantılı (Connectivist Massive Open Online Course - cMOOC) uygulamaları, eğitimcilerin rehber konumunda olduğu, öğrencilerin aktif rol aldığı, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-eğitimci iletişiminin oldukça önemli olduğu, kurs sürecinin ve kullanılan materyallerin tam olarak yapılandırılmadığı Kitlese Açık Çevrimiçi Ders türü olduğu düşünülmektedir(Guàrdia vd., 2013; Hollands ve Tirthali, 2014; Yousef, Chatti, Schroeder ve Wosnitza, vd., 2014; Yuan ve Powell, 2013). Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri öğretmen adayları arasındaki etkileşimi iyi olmalıdır.

Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri yapısı süreç içerisinde şekillendirilebilecek ölçüde esnektir. Ders başlangıcında kapsayıcı hedefler belirlenerek bir program hazırlanmasına rağmen süreç içerisinde öğrencilerin gönüllülüğü söz konusu olduğu için öğrenciler kendi öğrenme hedeflerini belirleyebilmektedirler. Ders yapısındaki bu esneklik kurs süresinin uzunluğuna bağlı olarak eğitimci değişikliğine de olanak sağlamaktadır(Conole, 2013; Hollands ve Tirthali, 2014). Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza, vd. (2014),Öyle ki uzun süreli bağlantılı Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin her bir haftada farklı bir eğitimci tarafından yürütülebildiği görülmektedir.

2.3.2. Kapsamlı Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri ve Genel Özellikleri

Kapsamlı Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri özelliklerine genel olarak bakıldığında; önceden iyi yapılandırılmış bir program dâhilinde eğitimcilerin aktif rol aldığı, öğrencilerin alıcı konumda olduğu, süreç içi ve süreç sonu değerlendirme işlemlerini içeren, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-eğitimci iletişiminin yürütücü platformların sağladığı tartışma forumlarıyla sınırlı olduğu bir Kitlese

Açık Çevrimiçi Dersleri türü olduğu görülmektedir (Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza, vd., 2014).

Kapsamlı Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde öğretmen adaylarının rolü oldukça büyüktür. Öğretmen adaylarının geleneksel eğitim sistemindeki gibi belirli konu üzerinde öğretim tasarımına uymaktadır. Öğretmenlerin ders içerisinde öğretmen adaylarının amaçlarına ulaşabilmeleri için çeşitli araç gereçler hazırlayarak öğretmen adaylarına yardımcı olur. Bundan dolayı öğretimde öğretmen ve öğretmen adayları aktif rolde dirler.

Kapsamlı Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde öğrenciler, eğitimcilerle oranla daha pasif konumdadırlar. Öğrenme hedefleri dersin başında eğitimciler tarafından belirlendiği için öğretmen adayları, kendilerine verilen iyi yapılandırılmış video dersleri ve okuma metinleri gibi kaynaklardan yararlanarak bu hedeflere ulaşmaya çalışmaktadırlar. (Conole, 2013; Hollands ve Tirthali, 2014).

Değerlendirme işlemleri, quizler, ödevler ve online sınavlarla yapılabileceği gibi öğrencilerin kendi kendilerini değerlendirmelerini sağlamak amacıyla video derslerin belirli bölümlerine entegre edilen test soruları da kullanılabilmektedir. Bunların yanı sıra bazı derslerde akran değerlendirme işlemleri de kullanılmaktadır.

Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde uygulama sonunda değerlendirmeler yapılarak daha önceden tespit edilen niteliklere göre başarılı olan öğretmen adayları için puanlama işlemleri yapılmaktadır. Öğretmen adayları bu platformlarda yer alan tartışma forumları aracılığıyla kendi aralarında ve öğretmen adayları ile iletişime geçebilmektedirler (Conole, 2013; Guàrdia vd., 2013; Hollands ve Tirthali, 2014; Yuan ve Powell, 2013). Yousef, Chatti, Schroeder, Wosnitza, vd. (2014).

2.4. Yaygın Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri

Öğretim üyelerinin kendi çapında birkaç dersi Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri olarak sunduğu uygulamalar bulunmakla birlikte, derslerin yürütücülüğünü üstlenen belli başlı kurumlar da ortaya çıkmıştır. Bunların bir

kısmını üniversitelerin oluşturduğu konsorsiyumlar oluşturmakta iken bir kısmı ise ticari olarak faaliyet gösteren şirketlerden oluşmaktadır. Bu kurumların genel olarak yaptıkları işlemler, Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerini yürütmek isteyen öğretim üyelerine ders açma, ders materyallerini paylaşma ve ders etkinliklerini sürdürme imkânı veren platformlar sunmalarıdır. Aynı zamanda bu platformlar, öğrencilerin ilgi alanlarına göre ders arayıp bulmalarına ve ders takvimi dâhilinde derse katılarak derslerdeki etkinlikleri izleyebilmelerine olanak sağlamaktadırlar. Aşağıda bu platformlardan yaygın olarak tercih edilenler kısaca anlatılmıştır.

Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin katılım platformu olarak ilk kurulan **edX**, bu takip eden MIT ve Harvard Üniversitesi tarafından kâr amacı olmayan kuruluşlardır. Bu platformda öğretilen derslerin nitelikli olması, başlama ve bitme süreleri daha önceden saptanmıştır. Günümüzde 30'un üzerinde üniversite ile iletişim ve ortaklığı olan edX platformunda farklı alanları hedef gösteren konularda 500'ün üzerinde ders düzenlemesi yapılmıştır. Öğretmen adayları, edX platformundaki derslerini kredi yerine saydırmaktadır (Billington ve Fronmueller, 2013; Hoy, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

Coursera, Stanford Üniversitesi, Princeton Üniversitesi, Michigan Üniversitesi ve Pennsylvania Üniversitesi'nin de içinde bulunduğu girişimci kuruluşlar tarafından oluşturulmuş bir Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin katılımcı ortamıdır (Billington ve Fronmueller, 2013; Hoy, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

Khan Academy, 2008 yılında 3600'ü aşan ders video aracılığıyla Salaman Khan aracılığıyla hedefi para kazanmak olmayan bir ortam kurmuştur. Bill Gates ve Google'ında destek verdiği bir ortamdır. Khan Academy'de olan video derslerde devamlı olarak alıştırma ve testlerle geri bildirim yapılmaktadır. Genelde lise ve üniversite öğrencilerini kapsayan bu ortam da tüm dersler ücretsiz olarak yapılmaktadır (Hoy, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

Udacity, Sebastian Thrun, David Stavens ve Mike Sokolsky gibi girişimciler ve girişimci kurumlar tarafından kâr sağlamak amacıyla kurulmuş bir Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin yürütücü ortamıdır. Bu ortamlarda verilen derslerin başlama ve bitme tarihleri belirsizdir. Dersler, öğretmen adaylarının bireysel hızlarına göre eğitimlerini bitirebileceği şekilde tasarlanmıştır. Udacity ortamı sadece öğretmen adayları ile işbirliği içinde sürdürmektedir. Udacity ortamlarından belirli bir ücret ödeyerek kurs alan öğretmen adayları başarı göstermeleri durumunda sertifikaya sahip olmaktadır (Billington ve Fronmueller, 2013; Hoy, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

Udemy, girişimci kuruluşlar olan Lightbank ve MHS Capital gibi kuruluşların vasıtasıyla kâr elde etmek amacıyla kurulan bir Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin devamlılığını sağlayan platformudur. Bu platformda verilen derslerin başlama ve bitiş süresi belirlenmemiştir. Dersler, öğretmen adaylarının bireysel hızlarına göre eğitimlerini bitirebileceği şekilde süreç işlemektedir. Udemy Platformu'nda bir konuda bilgi birikimi olan her birey ders uygulaması yapabilir (Billington ve Fronmueller, 2013; Hoy, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

2.5. Türkiye'de Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri

Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri, Türkiye'de yeni yeni yaygınlaşmaya başlamıştır. Atatürk Üniversitesi'nin AtademiX adlı platformu ile Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin ülkemizdeki ilk kurumsal uygulamaları başlatılmıştır. AtademiX girişiminin sonrasında Anadolu Üniversitesi ve İpek Üniversitesi tarafından da Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri başlamıştır. Aşağıda çalışma kapsamında yer alan AtademiX platformuna yönelik bilgi verilmiştir.

AtademiX Atatürk Üniversitesi tarafından kurulan ücretsiz bir Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri'nin yürütme platformudur. Teknoloji desteği ile kurulan AtademiX, Türkiye'de Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri'nin uygulandığı Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ATAUZEM) tarafından yürütülen ilk platformdur. Bu güne kadar

AtademiX platformunda uygulaması yapılan 8 (Yalın Üretim, Biyoistatistik, Biyoistatistik 2. Kur, NVIVO ile Nitel Veri Analizi, Osmanlı Türkçesi, Arapçaya Giriş, E – Ticaret, Eğitimde Temel İstatistik) kurs, devamı niteliğinde olan 2 kurs (Sürdürülebilir ve Engelsiz Bilim Eğitimi, Temel Yaşam Desteği) ve yakın bir zamanda açılacak olan çok sayıda kurs olacağı belirtilmiştir. Bunların bir kaçı; Akademik Proje Hazırlama Teknikleri, Eğitim Felsefesi, Siyasal İletişim, Beden Dili, İnsan Kaynakları Yönetimi olarak saptanmıştır (AtademiX, 2015).

2.6. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri ile ilgili yapılan araştırmalara yer verilmiştir. Alan yazında inceleme yapıldığında Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleriyle ilişkili farklı içerikleri hedef gösteren çok araştırma yapıldığı bilinmektedir. Araştırılan çalışmalar belirli bölümlere ayrılmış ve sonucunda Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleriyle ilişkili olan araştırmaları genel olarak bir kavram haritası belirlenmiştir.

Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin kendi alanlarında genellikle kurumlara, eğitimcilere, öğrencilere ve derslerin tasarımına yönelik incelemeler yapılmıştır. Kurumlara için yapılan araştırmalardan; Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere ilişkin motivasyon ögesi, zorlayıcı etkenler ve öğretmen adaylarının bilgi birikimlerinin dikkate alındığı belirtilmiştir (Gerber, 2014; Hew ve Cheung, 2014; Kolowich, 2013; Teprechuk, 2013).

Öğretmen adaylarına yönelik yapılan araştırmalarda; Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılıma göre motivasyon ögesi ve zorlayıcı etkenler, öğretmen adaylarının ders geçme oranlarına ve kişisel bilgilerine dikkat edildiği saptanmıştır (Asiri, 2014; Christensen vd., 2013; Sánchez-Vera, León-Urrutia ve Davis, 2014; Schulze, 2014).

Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılma eğilimleri ve bunları etkileyen faktörlere odaklanılan bu çalışmada da Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılma ile ilgili olumlu ve olumsuz faktörlerin

araştırıldığı çalışmalar bütüncül bir yaklaşımla incelenmiş ve eğitimciler, kurumlar ve öğrenciler bağlamında sınıflandırılarak ele alınmıştır.

2.6.1. Öğretmen adaylarının olumlu etkilerine yönelik yapılan çalışmalar

Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılmalarını etkileyen olumlu faktörlerin belirlenmesine yönelik bazı çalışmalar incelenmiştir. İncelenen çalışmalara göre; Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılmalarını etkileyen birçok unsur vardır. Bu unsurlardan biri Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde, öğretmen adaylarına bireysel bölümlerine yönelik bilgi ve birikimini bir çok öğretmen adaylarıyla paylaşma olanağı sunmaktadır. Çünkü amaç grubun geniş olması öğretmen adaylarının motivasyonunu yükseltmektedir (Rai ve Chunrao, 2016). Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılan çok sayıda öğretmen adayının hiç bir zorunluluk olmadan bütünüyle bireysel iradeleriyle derslerde bulunmaları, öğrenmeye istekli olmaları anlamına gelmektedir.

Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri öğretmen adaylarına kendilerini pedagojik olarak geliştirmelerine imkan sağlaması da öğretmen adaylarını etkileyen olumlu etkendir. Öğretmen adayları Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde öğretim stillerine daha fazla dikkat etmekte ve kendilerini geliştirme yoluna gitmektedirler. Öğretmen adaylarına gerek aynı eğitim bilim dalındaki diğer öğretmen adayları olan kişileri gözlemleyerek gerekse katılmış oldukları derslerde öğretmen adaylarının bilgi birikimlerini ölçerek kendilerine başarılı olmanın ne şekilde bir süreçten geçtiğini ve bilgi birikimlerini nasıl artıracakı konusunda yarar sağlamaktadır (Jansen ve Schuwer, 2015).

İncelenen çalışmalara göre, Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinde öğretmen adayları, geleneksel eğitimden farklı olarak daha çok kitleyi hedef aldıkları için kendi alanlarına yönelik, eğitim gördükleri kuruluşlarda ve dünya çapında tanınma imkanını elde etmektedirler. Bu durum öğretmen adaylarını Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerine katılmasına motive eden güçlü bir unsurdur. Bireysel tanınmanın yanı sıra öğretmen adaylarının görmüş oldukları

dersler sayesinde eğitim aldıkları kurumun reklamını yapmaları da onları Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımını motive eden bir diğere unsurdur (Teplechuk, 2013). Öğretmen adayları Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarını etkileyen olumlu faktörlere yönelik yapılan çalışmaların detayları aşağıdaki gibidir:

Teplechuk (2013) Edinburgh Üniversitesi'nde açılan ilk Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde ders alan öğretmen adayları yapmış olduğı nitel çalışmada, öğretmen adayları bu dersi alma ve almama sebeplerini incelemiştir. Gerber (2014) Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine öncülük eden öğretmen adayları ile yapmış olduğı çalışmada, Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine uyum sağlama aşamasını etkisi altına alan öğeler, uygulamada ilk sırada olmanın yararlarını – zararlarını ve Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımına uyum sağlama aşamasında eğitim gördüğü kurumun bu aşamada etkisi üzerine çalışmalar olduğı saptanmıştır. Araştırma bittiğinde öğretmen adaylarına Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine ilgi duymalarını sağlayan etkenlerin ilk aşaması, bilgi birikimlerini bireylerle paylama, eğitim gördükleri kuruluştan Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik destekleme (kaynak, ders platformu ve kurumsal tanıtım) ve aynı meslekte olanlar arasında çok nitelikli konumda olan yani yeniliklere açık öğretmen adayı olma gibi faktörlerin etkisi önde gelmektedir.

Eğitimci ve öğrencileri Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımdayer almada adapte olma ve onların bu katılım sürecinde karşılaştıkları zorlayıcı unsurları belirtmek amacıyla harmanlama çalışması olarak yapılmıştır

Öğretmen adaylarına Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarına teşvik eden ve Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılım unsurlarını araştırmak amacıyla bir çalışma yapmıştır. Nicel olarak online anket yoluyla yürütölen bu çalışmada Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılan 782 öğretmen adaylarından %30 olan 236 öğretmen adayı ile veri toplanmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre öğretmen adaylarına Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarına teşvik eden en büyük sebep onların eğitim adına göstermiş oldukları ilgi alanlardaki bilgilerinde geliştirmektedir. Öğretmen

adaylarının birçoğunun temel amacı yükseköğretimi dünya genelinde yaygınlaştırmaktır. Bu derslerle maddi kazanç elde etme ise öğretmen adayları tarafından oldukça az ifade edilen sebeplerdendir (Kolowich (2013).

2.6.2. Kurumları Olumlu Etkileyen Faktörlere Yönelik Yapılan Çalışmalar

Kurumların Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarını etkileyen olumlu faktörlerin belirlenmesine yönelik yapılan bazı çalışmalar incelenmiştir. İncelenen çalışmalara göre; Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımları olumlu etkileyen birçok unsur vardır. Bu unsurlardan biri de Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinin aynı anda çok sayıda öğretmen adayının eğitim görmesine olanak sunar. Bu durum öğretmen adaylarına çeşitli yönlerden avantajlı olarak faydası olmaktadır. Bu avantajlardan ilki, öğretmen adaylarının çok az ücretler karşılığında eğitimi gerçekleştirmektedirler. Bir sonraki avantaj ise kurumların daha çok kişiler ile iletişim kurarak ulusal ve uluslararası bir çok farklı alanda tanıtımlarını ve reklamlarını en iyi şekilde yaparak kendini tüm dünyaya tanıtmaya fırsatı yakalayabilmektedir (Carey, 2013; Gerber, 2014; Hollands ve Tirthali, 2014; Yuan ve Powell, 2013).

Özellikle yükseköğretim kuruluşlarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımları eğitim amaçlarını destekleyici konumundadır. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinin teknoloji kullanımını eğitim sistemine bağlayarak alanında uzman kişiler aracılığıyla çeşitli platformlar geliştirilerek öğretmen adaylarının ve eğitimcilerin iş birliğine fırsat vererek eğitimin kalitesini artırmaktadır. Kurumların Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımları etkileyen olumlu faktörlere yönelik incelenen çalışmanın detayları aşağıdaki gibidir:

Kassabian (2014) tarafından ABD’de Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımları öncülerinden olan Duke, Columbia ve Harvard Üniversitelerinde Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarına yönelerek, amaçlar, motive ediciler ve karar aşaması bir değerlendirme yapılmaktadır. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik bir çalışma

sonuçlarına göre üç üniversitede de yapılan öğretim teknolojileri tasarımcıları ve video düzenleme grubunu da içeren bir sistemin merkezinin oluşturulduğu alt yapı sayesinde kaliteli bir eğitimin verimli şekilde olabilecek çeşitli kurs eğitimlerinin planlanarak yapıldığı saptanmıştır. Böylelikle Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin ciddi bir şekilde koordine edilmesi ve sürdürülmesi sağlanmıştır.

2.6.3. Öğretmen adaylarını olumsuz etkileyen faktörlere yönelik yapılan çalışmalar

1. Akreditasyon: Kitlese Açık Çevrimiçi Dersler arasında en çok eleştirilen akreditasyon konusu olmaktadır. Akademik anlamda en çok çaba harcayarak ulaşılmış derslerin akreditasyon içeriğinde açıklık belirtilmemiştir. Genellikle üniversiteler akreditasyon problemini çözmüş gibi gözükse de Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere katılımcı olduğuna dair belge vererek yada ücret mukabilinde sertifika vermeyi ön görmektedir.

2. Maliyetin yüksek olduğu dezavantajlardan biridir. Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri üniversitede olacaksa ilk olarak maliyet açısından çok yüksek olan teknolojik araç gereçlere ihtiyacı vardır (Martinez ve Canizal, 2014).

3. Bütün uzaktan eğitim teknolojilerinde olan iletişimde eksiklik Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri'nde eleştirilerin hedef noktası olan bir diğer farklı yönü olarak gösterilmektedir.

4. Devam sorunu: Kurslara büyük kayıt oranlarıyla başlangıç yapan ve bir düzen içerisinde takibini sağlayan bireylerin gün geçtikçe kurslar devam etme oranı azalmaktadır.

5. Katılımcı sayısını ve motivasyonunu azaltan önemli etkenlerden biri de Kitlese Açık Çevrimiçi Dersler sisteminden kaynaklanan sorunların yanı sıra katılımcıdan kaynaklanan teknik sorunlar ve bu konudaki destek eksikliğidir.

6. Toplumun hemen hemen her kesimine ulaşarak sunulan belli bir konunun çok basite indirgeyerek akademik çevrede ön görülen düzeyde olmaması büyük bir üzüntüye eden olmaktadır.

7. Bireyin kendisini kontrol altına alması ve belli bir disiplin içerisinde zorunlu olması olarak bilinen Kitlemel Açık Çevrimiçi Dersleri bir kurs niteliğindedir. Bireyin belirli bir konuda gereken öz veriyi göstermeyen bireyler için Kitlemel Açık Çevrimiçi Dersleri uygun bir eğitim sistemi olmamaktadır (Çağıltay 2015).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, araştırmayı uygulama yöntemi, veri toplama aracı, geçerlik ve güvenirlik çalışması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına yer alarak her bir alt başlıkla ilgili yapılan araştırmaları ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

3.1 Araştırma Modeli

Bu araştırmada, Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğretmen adaylarının Kitleli Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla, tarama modeli kullanılmıştır. Belirlenen yöntem araştırmanın örneklem grubuna uygulanmıştır. Yöntem gereğince belirlenen anket, tarama süresince Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesine sunulmuştur.

3.1.1 Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Bu araştırmanın örnekleme, Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'ne bağlı tüm bölümlerde 2015-2016 yılında eğitim görmekte olan toplam 236 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma koşulları bakımından örnekleme yöntemlerinden tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. 'Tabakalı örnekleme, alt grupların belirlenip bunların evren büyüklüğü içindeki oranlarıyla örneklemede temsil edilmesini sağlayan yöntemdir (Büyüköztürk, 2008).

Bu çalışmada Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nde bulunan bölümlerdeki öğretmen adayları alt tabaka olarak belirlenmiştir. Büyük öztürk (1996) tarama modelindeki araştırmalarda örneklem hatasına düşürmek amacıyla, bu oranın örneklem için yeterli bir büyüklüğü vereceği kabul edilebildiğini belirtmektedir.

3.2 Örneklem Grubu

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının demografik özellikleri verilmiştir.

3.2.1. Bölümlere Göre Öğretmen Adayı Dağılımı

Araştırmanın örneklemini oluşturan Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ne bağlı lisans bölümleri toplamda 10 tanedir. Bölümler tek tek ele alındığında bölümlerde bulunan toplam öğretmen adayı sayılarının %30'u frekans ve yüzdelik olarak tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Bölümlere Göre Öğretmen Adayı Dağılımı

Bölüm	f	%
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretmenliği	49	20,8
Okul Öncesi Öğretmenliği	88	11,9
Türkçe Öğretmenliği	3	1,3
Matematik Öğretmenliği	4	16,9
Tarih Öğretmenliği	35	14,8
Coğrafya Öğretmenliği	4	1,7
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Öğretmenliği	25	10,6
İngilizce Öğretmenliği	26	11
Müzik Öğretmenliği	15	6,4
Sınıf Öğretmenliği	11	4,7
Toplam	236	100

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakülteleri'nde bulunan bölümlerin frekansları tablo 1'de verildiği gibidir. Öğretmen adayı sayısı bakımından en fazla öğretmen adayı bulunduran bölüm Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü'dür. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nü oluşturan öğretmen adaylarının 49'u yani örneklemini oluşturan öğretmen adayı sayısının %20,8'i araştırmaya katılmıştır. Bu bölümü %16,9'luk katılım oranı ile Matematik öğretmenliği bölümü takip etmektedir. Bu iki bölümün ardından örneklemin büyük kısmını oluşturan diğer öğretmen adayları sırası ile Tarih öğretmenliği (%14,8), Okul öncesi öğretmenliği (%11,9), İngilizce öğretmenliği (%11), PDR öğretmenliği (%10,6), Müzik öğretmenliği (%6,4), Sınıf öğretmenliği (%4,7), Coğrafya öğretmenliği (%1,7) ve Türkçe öğretmenliği (%1,3) bölümlerinde eğitim görmektedirler.

3.2.2 Öğretmen Adaylarının Sınıfa Göre Dağılımı

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının sınıflarına yönelik frekans (f) ve yüzdelik (%) dağılımları tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2: Öğretmen Adaylarının Sınıfa Göre Dağılımı

Sınıf	f	%
1 Sınıf	56	23,7
2.Sınıf	51	21,6
3.Sınıf	71	30,1
4. Sınıf	58	24,6
Toplam	236	100

Tablo 2'de görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının 236 (56 kişi) 1. sınıf, 236 (51 kişi) 2. sınıf 236(71 kişi) 3. sınıf ve 236 (58 kişi) 4. sınıftır.

3.2.3. Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının cinsiyetlerine yönelik frekans (f) ve yüzdelik (%) dağılımları tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3:Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	138	58.5
Erkek	98	41.5
Toplam	236	100

Tablo 3'te görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının 236(97 kişi) kız, 236 (139 kişi) ise erkektir.

3.2.4 Öğretmen Adaylarının Yaş'a Göre Dağılımı

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının yaş ortalaması tablo 4'te görüldüğü gibidir.

Tablo 4 Öğretmen Adaylarının Yaş'a Göre Dağılımı

Yaş	f	%
18-23	114	48.4
24-29	120	50.8
30-35	2	0.8
Toplam	236	100

Tablo 4’te görüldüğü gibi öğretmen adayları yaşlarına göre 3 gruba ayrılmışlardır. 18-23 yaş arasında bulunan öğretmen adayları evrenin %48,4’u (114 kişi) oluşturmaktadır. 24-29 yaş arası öğretmen adayları evrenin %55,8’i (120 kişi) oluştururken, 30-35 yaş arası öğretmen adayları ise evrenin %0,8’i (2 kişi) ile evrenin konumundadır.

3.2.5 Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Durumları

Araştırmayı oluşturan örneklem grubuna sunulan anket ile öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin kullanım durumları öğrenilmeye çalışılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının büyük bir kısmının bu dersi kullandığı ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri kullanım oranları tablo 5’te verilmiştir;

Tablo 5 Öğretmen Adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Durumları

KAÇD Kullanımı	f	%
Evet	148	62.7
Hayır	88	37.3
Toplam	236	100

Tablo 5’te görüldüğü gibi örnekleme oluşturan öğretmen adaylarının %62,7’si (148 kişi) Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri kullanmaktadır. Geriye kalan %37,3’lik (88 kişi) oran ise Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri kullanmamaktadır.

3.2.6 Uzaktan Eğitim Uygulaması Kullanım Durumları

Araştırmada hedeflenen bir diğer konu ise öğretmen adaylarının Uzaktan Eğitim uygulamasını kullanım durumlarını belirlemektir. Öğretmen adaylarının Uzaktan Eğitim uygulamasını kullanım oranları tablo 6’da verilmiştir;

Tablo 6 Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Uygulaması Kullanım Durumları

Uzaktan Eğitim	f	%
Evet	236	100.0
Hayır	0	0
Toplam	236	100

Tablo 6’da görüldüğü gibi örneklemini oluşturan öğretmen adaylarının %100,0’luk (236 kişi) Uzaktan Eğitim uygulaması kullanmaktadır. Geriye kalan %0,0’lik (0 kişi) oran ise Uzaktan Eğitim uygulaması kullanmamaktadır.

3.2.7 Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerinin Kullanım Amaçları

Araştırmada, öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri kullanım amaçlarının belirlenmesi de hedeflenmiştir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarına 4 tane kullanım amacı sunulmuştur. Öğretmen adayları amaçlarına yönelik bu seçenekleri seçme oranları tablo 7’de verilmiştir;

Tablo 7 Öğretmen Adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri Kullanım Amaçları Durumları

Kullanım amaçları	f	%
1. Kendimi eliştirmek	34	14,4
2. Vakit geçirmek	41	17,4
3. Bilgi edinebilmek	105	44,5
4. Sertifika alabilmek	56	23,7
Toplam	236	100.0

Tablo 7’de görüldüğü gibi örnekleme oluşturan öğretmen adaylarının %14,4’ü (34 kişi) Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerini kendini geliştirmek için kullanmaktadır. %17.4’ü (41 kişi) Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri internette vakit geçirmek için kullanmaktadır. %44.5’i (105 kişi) Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri bilgi edinebilmek için kullanmaktadır ve %23,7 (56 kişi) bu dersleri sertifika alabilmek için kullanmaktadır.

3.2.8 Öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister durumları

Araştırmayı oluşturan örneklem grubuna sunulan anket ile öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister durumları öğrenilmeye çalışılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının büyük bir kısmının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri ile eğitim almak istediği ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister oranları tablo.8’de verilmiştir;

Tablo 8 Öğretmen adaylarının nasıl bir eğitim almak ister oranları durumları

Nasıl bir eğitim	f	%
Yüz yüze	102	43.2
MOOC	134	56.8
Toplam	236	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi örnekleme oluşturan öğretmen adaylarının %43,2’si (102 kişi) yüz yüze eğitim almak istiyor. Geriye kalan %56,8’i (134 kişi) oran ise MOOC ile eğitim almak istemektedir.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmaya ilk olarak literatür taraması ile başlanmıştır. Teknoloji, Uzaktan Eğitim, Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin hakkında literatür taramaları yapılmıştır. Yapılan taramalarda öğretmen adaylarının derslere katılım düzeyleri ile ilgili yeterli araştırma yapılmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırmacı geliştirdiği ankette Öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılımı hakkındaki görüşlerini belirlemek için oluşturulan anket toplamda 54 maddeden oluşmaktadır. Veri toplama aracı ilk olarak öğretmen adaylarının demografik bilgilerini belirlemeye yönelik toplam 8 soru içermektedir. Anketin diğer kısımlarında ise öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılımı 11 maddesi teknoloji kullanımına yönelik bilgiler 15 maddesi Sosyal yaşamda kullanımına yönelik bilgiler ve 20 maddesi ise eğitsel kullanımına yönelik bilgiler içermektedir. Yani toplamda (46 madde) ve anket oluşturulurken 18 öğretim görevlisinden uzman görüşü de alınarak anket soruları saptanmış ve görüşlerini belirlemek şeklinde düzenlenerek oluşturulmuştur. Anketin Cronbach’s alpha değeri .898 olarak

bulunmuştur. Bulunan veri anket çalışmasının güvenilir olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2016).

3.4. Veri Analizi

Bu Çalışmada araştırma sorularının ve veri toplama aracının ilişkisi göz önüne alarak veri analizi yapılmıştır.

3.4.1. Nicel Veri Analizi

Çalışmadan nicel veriler elde edilerek betimsel analiz yönteminden yararlanılarak analiz yapılmıştır. Veri toplama aracından elde edilen verilere göre baştan başlayarak üçüncü bölüme kadar olan değerlendirme maddelerinden nicel veriler üzerinde betimsel analiz uygulaması yapılmıştır. Veri toplama aracından dördüncü bölümünde elde edilen nicel veriler üzerinde işlemler yapılmıştır.

Öğretmen adaylarının Kitleli Açık Çevrimiçi Derslerini tesir edebilecek olumlu maddeler, olumsuz maddeler ve teşvik edici maddelerin ortalama ve standart sapması hesaplanarak tablolar halinde sunulmuştur.

Veri toplama aracının 4. bölümünde yer alan öğretmen adaylarının kişisel bilgilerine yönelik nicel veriler ise frekans ve yüzdelikleri hesaplanarak tablolar halinde sunulmuştur.

Veri analizi sonucunda ankete ait sonuçları görülmüştür. Bu bağlamda, toplam puanlara ilişkin korelasyonlar incelendiğinde, anketin istenen özellikleri ölçmekte olduğu söylenebilir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde belirlenen amaç ve alt amaçlar doğrultusunda elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar ve yorumlamalara yer verilmiştir.

4.1. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine Katılımı Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Yönelik Bulgular

Tablo 9 Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımı öğretmen adaylarının görüşleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla independent – samples t-test sonuçlarıyla ilgili veriler verilmiştir.

Tablo 9 Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşlerine yönelik bulgular

No	Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşleri	$\bar{X}$	SS
1	MOOC sayesinde teknolojik araçları daha kolay olacağını düşünüyorum.	3,69	1,51
2	MOOC materyalleri ile öğrenim gerçekleştirebileceğimi düşünmüyorum.	4,45	0,67
3	MOOC’lardan eğitim alabilmek için gerekli teknik donanıma sahip olduğumu düşünüyorum.	4,72	0,5
4	MOOCs videoları ile eğitim almak çok kolaydır.	4,65	0,52
5	MOOCs’lara akıllı telefonum ile çok kolay bir biçimde kayıt olabilirim.	4,29	1,21

No	Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşleri	$\bar{X}$	SS
6	MOOC kullanarak daha kısa sürede eğitim alabilirim.	4,5	0,54
7	MOOC eğitimini yararlı buluyorum.	4,03	1,12
8	MOOC eğitimlerinden edindiğim bilgilerle konularda daha farklı bakış açısı geliştirebiliyorum.	4,51	0,59
9	MOOC eğitimlerini anlamakta güçlük çekiyorum.	4,67	0,51
10	MOOC'lar ile daha kaliteli materyallere ulaşıyorum.	4,11	1,19
11	MOOC'lara mobil olarak da erişebilirim.	4,55	0,54
12	MOOC sayesinde teknolojik araçların daha kolay olacağını düşünüyorum.	4,15	1,16
13	MOOC materyalleri ile öğrenim gerçekleştirebileceğimi düşünmüyorum.	4,61	0,53
14	MOOC'lardan eğitim alabilmek için gerekli teknik donanıma sahip olduğumu düşünüyorum.	4,76	0,42
15	MOOCs videoları ile eğitim almak çok kolaydır.	4,5	0,59
16	MOOCs'lara akıllı telefonum ile çok kolay bir biçimde kayıt olabilirim.	4,5	0,54
17	MOOC kullanarak daha kısa sürede eğitim alabilirim.	3,88	1,54

No	Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşleri	$\bar{X}$	SS
18	MOOC eğitimini yararlı buluyorum.	4,47	0,54
19	MOOC eğitimlerinden edindiğim bilgilerle konularda daha farklı bakış açısı geliştirebiliyorum.	4,44	0,63
20	MOOC'lar ile daha kaliteli materyallere ulaşıyorum.	4,61	0,53
21	MOOC'lara Mobil olarak da erişebilirim.	4,1	1,21
22	MOOC sayesinde teknolojik araçları daha kolay olacağını düşünüyorum.	4,5	0,54
23	MOOC materyalleri ile öğrenim gerçekleştirebileceğimi düşünmüyorum.	4,32	1,2
24	MOOC'lardan eğitim alabilmek için gerekli teknik donanımına sahip olduğumu düşünüyorum.	4,36	0,59
25	MOOC videoları ile eğitim almak çok kolaydır.	4,45	0,54
26	MOOC'un hayat boyu öğrenmeyi destekleyeceğini düşünüyorum.	4,35	1,24
27	Öğretmen adaylarının alacakları dersleri seçmeleri konusunda yardımcı olacağını düşünüyorum.	4,59	0,54
28	Öğretmen adaylarının seçecekleri bölümleri belirleme konusunda yol gösterici olacağını düşünüyorum.	3,96	1,11

No	Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşleri	$\bar{X}$	SS
29	Bilgi kaynağı sıkıntısı yaşayan öğretmen adaylarına katkı sağlayacağını düşünüyorum.	4,12	1,15
30	Öğretmen adaylarının eğitim seviyesini yükselteceğini düşünüyorum.	4,24	1,18
31	Pedagojik anlamda kendimi geliştireceğimi düşünüyorum.	4,56	0,59
32	Öğretmen adayları için yeni bir iş alanı oluşturacağını düşünüyorum.	4,54	0,59
33	Yeni öğretmen adaylarına faydalı ilişkiler geliştireceğimi düşünüyorum.	4,46	0,59
34	Kendi alanımda geliştirip çok iyi öğretmen olacağımı düşünüyorum.	4,62	0,58
35	Araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katkı sağlayacağını düşünüyorum.	3,65	1,38
36	Kendimi geliştirebilmek için MOOC sertifikalı eğitim programlarına katılabilirim.	4,69	0,51
37	MOOC'ta farklı konularda sertifika programlarına katılabilirim.	4,43	0,59
38	MOOC ile konuları daha iyi anlıyorum.	4,26	1,21
39	Yeni bir MOOC sertifika programına başlamadan önce ön bilgi edinebilirim.	4,45	0,67

No	Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşleri	$\bar{X}$	SS
40	Her ortamda MOOC ile eğitim alabilirim.	4,19	1,17
41	Düzenli aralıklarla yeni MOOC ile sertifika eğitimlerine katılıyorum.	4,38	0,58
42	Ödev konularını MOOC faydalananarak yapıyorum.	4,43	1,19
43	MOOC ile farklı alanlardaki konularda da kendimi geliştiriyorum	4,29	0,45
44	İnternette geçirdiğim zamanın çoğu MOOC eğitim programlarında geçiriyorum.	4,14	1,16
45	Anlamadığım konular için MOOC'tan faydalaniyorum.	4,57	0,54
	Genel Ortalama	4,36	0,82

Tablo 9’da görüldüğü gibi, çalışma Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılımı öğretmen adaylarının görüşlerinin ortalama ve standart sapmaya göre daha yüksek çıktığı ve anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Bu bölümde verilen yanıtların ortalaması alındığında öğretmen adaylarının büyük bir kısmının “katılıyorum” ve çok büyük bir kısmının ise “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre en yüksek ortalama ile yanıtlanan anket soruları şöyle MOOC’lardan eğitim sertifikası alabilmek için yeterli bütçeye sahip olmak ($X=4.76$, $SS=0.42$), MOOC’lar ile kendimi güncellediğimi düşünüyorum ($X=4.61$, $SS=0.53$), kendi alanımda geliştirip çok iyi öğretmen olacağımı düşünüyorum ($X=4.62$, $SS=0.58$), geliştirebilmek için MOOC sertifikalı eğitim programlarına katılabilirim ($X=4.69$, $SS=0.51$),

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre en düşük ortalama ile yanıtlanan anket soruları şöyle;

Öğretmen adayları MOOC sayesinde teknolojik araçları daha kolay kullanabileceği düşünülmektedir. ($X=3.69$, $SS=1.51$), tüm öğretmen adaylarının MOOC ile eğitim alması gerektiğini düşünüyorum ($X=3.88$, $SS=1.54$), öğretmen adaylarının seçecekleri bölümleri belirleme konusunda yol gösterici olacağını düşünüyorum ($X=3.96$, $SS=1.11$), araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katkı sağlayacağını düşünüyorum ($X=3.65$, $SS=1.38$),

Genel olarak bakıldığında; Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımlarının öğretmen adaylarının katılım seviyelerinin belirli noktalarında farklılık görülmektedir. Aynı şekilde öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere katılımlarının faydalı olacağına yönelik maddelere katılım seviyelerinin de farklılaştığı görülmektedir. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere katılımlarını isteyen öğretmen adaylarının bu maddelere katılım seviyeleri daha yüksektir.

Öğretmen adaylarının verdiği cevaplardan, Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerden dolayı aileleriyle daha az zaman geçirdiklerini, yani bu dersler ile aileleriyle olan iletişimlerinin azaldığını görmekteyiz. Öğretmen adaylarını yakından ilgilendiren bu bölüm, teknolojinin eğitsel amaçlı ne derece kullanıldığını belirlemek amaçlı olarak hazırlanmıştır. Alınan yanıtlara bakıldığında görülmektedir ki öğretmen adaylarının neredeyse tamamı teknolojik araçların eğitime büyük katkı sağladığını düşünmektedirler. Ankette öğretmen adaylarına yöneltilen sorular Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinin günlük kullanımı ile ilgilidir. Alınan yanıtlardan yola çıkıldığında ise günümüzde bu derslerin, insan hayatında ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

Anketin öğretmen adaylarının sosyal alanda ilişkilerini saptamak amaç olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının verdiği yanıtlar büyük bir çoğunluğun yine sosyal alanda ilişkilerinin normalden fazla olduğunu hatta normal hayatlarından Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersler ile ilgilendiklerini

göstermektedir. Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere katılıma yönelik verdiği cevaplar, “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyindedir. Ankete verilen yanıtlar göstermektedir.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 236 öğretmen adayının Kitleli Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşlerini tespit etmek amacıyla hazırlanan ankete alınan sonuçlara ve elde edilen sonuçlara bağlı olarak geliştirilmiş ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

Araştırmadan elde edilen sonuçlar, alt amaçlar ve bulgulara göre sırasıyla açıklanmıştır. Toplumun ihtiyaçlarına yönelik ekonomik ve bilgi birikimi yönünden yirmi birinci yüzyılın başlarından itibaren yaygınlaşarak kullanımı artmaktadır. Bu yaşamsal deneyimlerinden bilgi edinme yollarının yüksek olduğunu ortaya çıkararak gelişmekte olan ekonomide dünyadaki ülkelerin ekonomide avantaj ve istikrar sağlamalarına olanak sunmuştur. Bundan dolayı bütün ülkelerin mevcut durumlarını ve insan kaynaklarını doğru şekilde değerlendirerek çeşitli politikalar uygulamaktadırlar.

Son teknolojilerin kullanımının önderliğinde çeşitli değişimler, gelişimler ve dönüşümler aşamasında bütün kuruluşların, bilgi çağındaki topluma ayak uydurma sürecinde çok çabuk şekilde adapte olma sürecindedirler. Kuruluşların sahipliğini yaptığı ilk temel unsur bireylerin bu aşamada kendi kendilerini geliştirerek, kuruluşların ilk baştan belirttikleri hedeflere yönelik olmaları açısından çok önemli görülmektedir.

Bundan dolayı bilgi toplumu içerisinde en çok dikkate değer içeriklerden biri olan bireylerin bilgi erişimine ulaşmada gerçek kaynaklarına ulaşarak ihtiyaçlarını çabuk ve kolay şekilde erişim sağlayarak kendi öz yeterliliğine ulaştığı belirtilmektedir (Erdoğan, 2008).

Bilgi çağındaki toplumun veya dünya çapındaki yaşayan tüm insanların yaşayarak değişiklik aşamasıyla beraber, bilgi ekonomisinde kullanılan küresel ölçeği büyüterek ve dünya çapındaki yaşayan tüm insanların

başıladıkları entelektüel mülkiyet ve fikri hakların önemi giderek artış göstermektedir. Bilgi ekonomisi sayesinde bireylerin önem kazandığı, yaşam boyu öğrenme yaklaşımına çok fazla değer vermeyi ihtiyaç şekline getirerek önemini vurgulamıştır. Son teknolojilerin sayesinde internet ortamında var olan öğrenme olanakları genişlemiştir. Bireyleri sürekli mesleki gelişime teşvik ederek öğrenmeyi sağlamaktadır.

Bireylerin eğitimde fiziksel sınırlılıklar ve uzaklıkları yok ederek, belli bir bilgisayar ağının paylaştırıcı sınırlamalarında sorun yaşamadan, internet bağlantısı sayesinde bir çok kişi paylaşımda olan dersi her bireyin aynı anda dersin takibini sağlamasına fırsat sunmayı sağlayan Kitlesele açık çevrimiçi derslerdir. Bu durumdan farklı olarak Kitlesele açık çevrimiçi dersler, ya senkron ya da asenkron olarak tanımlanan dijital dönemin bütün imkanları sayesinde bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamayı hedefleri arasında tutmaktadır. Kitlesele açık çevrimiçi derslerin özellikleri arasında, dijital dönemde değişime ayak uydurarak zaman ve mekan sınırlaması olmadan ders yapılmaktadır (Weller ve Anderson, 2013).

Eğitim kuruluşlarında dijital ekonominin temel değişkenleri arasında başka toplumsal kuruluşlardaki gibi eğitim sisteminde de etkisi büyük oranda olmaktadır. Eğitim sisteminde etkileşim sürecinde oluşan eğitim kuruluşlarının bir diğeri de yükseköğretim kuruluşları olarak gösterilmektedir. Gelişmekte olan son teknolojilerin başında yükseköğretim kuruluşları kendilerinden istenilen vazifeyi yerine getirebilmek için iletişim ve ortaklığa yönlendiren eğitim hizmetleri açısından çok daha geniş toplumlara yönelik olan net bir yapıya dönüşmelidir. Kendi öz benliğinde değişikliği hızlandıran bir güç olarak Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersleri hedef alınmalıdır. Bu dersleri kendi içlerinde bulunduran bütün eğitim kuruluşlar, bu doğru olan gerçeklik sayesinde adapte olarak ve bu dersleri daha etkin olarak uygulanmasıdır.

5.1.1 Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine katılımının öğretmen adaylarının görüşlerine yönelik sonuçları

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılımı öğretmen adaylarının görüşlerine göre daha yüksek çıktığı ve anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

5.1.1.1 Teknoloji kullanımına göre sonuçlar

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine teknoloji kullanımı bakımında öğretmen adaylarının görüşlerine göre daha yüksek çıktığı, ortalamalara ve standart sapmalara anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Bu çalışma teknoloji kullanımı incelendiğinde öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik görüşlerinin ortalamaların üstünde olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir. Çağımızda getirmiş olduğu imkanlar doğrultusundan Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin teknoloji kullanımı konusunda aşılmaz sorunlar görülmemektedir.

5.1.1.2. Sosyal yaşamda kullanımına göre sonuçlar

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine Sosyal yaşamda kullanımına bakıldığında ise öğretmen adaylarının görüşlerine göre daha yüksek çıktığı, ortalamalara ve standart sapmalara göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Bu çalışma teknoloji kullanımı incelendiğinde öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik görüşlerinin ortalamaların çok üstünde olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir. Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler ile eğitim almakta olan öğretmen adaylarının kendilerini ilgilendiren konularda geliştirmek isteğinin çok fazla olmasıyla birlikte diğer öğretmen adaylarından çevresindeki diğer bireylerden farklı ve alanlarından gelişmişliği göstere bilme arzusu ile sosyal yaşamda da Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri ile birlikte kendilerini alanlarında uzmanlaştırmak ve geliştirmek istedikleri görülmektedir.

5.1.1.3. Eğitsel kullanıma göre sonuçlar

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine eğitsel kullanımına bakıldığında ise öğretmen adaylarının görüşlerine göre daha yüksek çıktığı, ortalamalara ve standart sapmalara göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Bu çalışma eğitsel kullanımı incelendiğinde öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik görüşlerinin ortalamaların üstünde olumlu yanıtlar verdiği görülmektedir. Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler ile eğitim almakta olan öğretmen adaylarının kendilerini ilgilendiren konularda geliştirmek istekleri ve diğer öğretmen adaylarına yani rakiplerinden bir adım önde olmak arzuları ile Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri ile birlikte kendilerini alanlarında uzmanlaştırmak ve geliştirmek istedikleri görülmektedir .

5.2. Öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşleri sınıflarına göre farklılık göstermekte midir?

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine katılım öğretmen adaylarının görüşlerine göre daha yüksek çıktığı ve anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Bu çalışma sınıflar arası farklılık incelendiğinde öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerine yönelik görüşlerinin 1. ve 2. sınıflarda birbirine yakınken 3. ve 4. sınıflarında görüşleri birbirine yakın 1. ve 2. sınıfların görüşleri 3. ve 4. sınıflara göre daha az olumlu görülmüştür.

5.3. Öğretmen adaylarının Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerini kullanım amaçlarına göre sonuçlar

Öğretmen adaylarının başlıca Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri kullanım amaçlarının araştırılıp incelenmiş ve dersleri kullanım amaçlarının en fazla bilgi edinebilmek sonucu elde edilmiştir. Öğretmen adayları bu dersleri kullanım amaçlarının en fazla bilgi edinebilmek için kullanmaktadırlar.

Öğretmen adayları Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersleri sadece bilgi edinme özelliğini kullanmamaktadırlar. Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerinin farklı

avantajları ile birlikte Kitlese! Açık Çevrimiçi Derslerinin bize faydalı olabilecek çok özelliği bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi de ve en önemlisi Sertifika Programı olmasıdır.

ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının internet üzerinden Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere eğilimlerinin ve bu eğilimleri etkileyen faktörlerin incelenmesidir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre üzerinden Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere öğretmen adaylarına yönelik öneriler yer almaktadır.

Bu kapsamda öğretmen adaylarının internet üzerinden Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere eğilimlerini etkileyen olumlu ve olumsuz faktörleri araştırılmıştır. Dünya çapındaki uygulamalara bakıldığında Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri bazıları sadece ders eğitim videolarını web ortamında sunarak alanında uzman olmayan yapıların yaygınlaştığı görülmektedir.

Alan yazın incelendiğinde Uzaktan Eğitim sisteminde sık olarak tartışılan bir androgoji/ pedagojiarka planı gibi basit olan, kısmen ders videosu, e-kitap ve metin içeriği gibi açık öğretim sistemi birlikteliğinde oluşan bu yapıların Kitlese Açık Çevrimiçi Dersleri olarak incelenmemesi gerekmektedir. Bir dersi öğretmen adayına bütün yönleri ile kaliteli ve verimli şekilde sunularak hedefe odaklanan bu derslerin ön hazırlık çalışmaları, konu ve ortam alt yapısının planlanarak yapıldığı ve kendi içinde bir uzmanlık içerdği şekilde değerlendirilmelidir.

Bu araştırmada öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere yönelik eğilimlerini etkileyen faktörlerin önemli sonuçları elde edilmiştir. Bu amaçla derslere yönelik bazı önerilerde bulunulmuştur. Öneriler şu şekildedir;

- Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerin ne olduğu ve nasıl katılıma yönelik bilgilendirme yapılmalıdır.
- Öğretmen adayları Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerin paylaşılan kaynakların ulaşılma konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.
- Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Dersler esnasında rahatlıkla kullanabilecekleri, kullanımı kolay bir platform sağlanmalıdır.

- Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerinde belirli kurallar doğrultusunda maddi destek, ödüllendirme veya puan gibi teşvikler sağlanmalıdır.
- Öğretmen adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerine ilişkin sosyal baskı yapılmamasına dikkat edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akturan, U. (2013). Doküman incelemesi. Baş, T. ve Akturan, U. (Ed.). Nitel araştırma yöntemleri: Nvivo ile nitel veri analizi, örnekleme, analiz, yorum (2. baskı) içinde (ss.117-126). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Alison. (2014). <http://alison.com> adresinden 25.05.2016 tarihinde elde edilmiştir.
- Aydağül, B. (2014). Eğitimde yeni bir paradigma tartışması için bazı başlıklar. Mutlu Dinçer (Ed.) Yeni paradigma içinde (ss.191-212). İstanbul: Optimist Yayım, Dağıtım.
- Aleman de la Garza, L., Sancho Vinuesa, T., & Gomez Zermeño, M. G. (2015). Indicators of pedagogical quality for the design of a Massive Open Online Course for teacher training. *RUSC. Universities and Knowledge Society Journal*, 12(1), 104.
- Allen, I. E., & Seaman, J. (2013). Changing Course: Ten Years of Tracking Online Education in the United States. *Babson Survey Research Group and Quahog Research Group, LLC*, <http://www.onlinelearningsurvey.com/reports/changingcourse.pdf> 08.06.2015'te ulaşılmıştır.
- Anderson, J. E., Schwager, P. H., & Kerns, R. L. (2006). The drivers for acceptance of tablet PCs by faculty in a college of business. *Journal of Information Systems Education*, 17(4), 429.
- Asiri, O. I. (2014). *A Comparison Between International and US Graduate Students' Attitudes and Experiences Using Massive Open Online Courses (MOOCs)*. Published doctoral thesis. B. Thomas Golisano College of Computing and Information Sciences, Rochester, New York.
- AtademiX. (2015). AtademiX Nasıl Çalışır? <http://atademix.atauni.edu.tr/index.php/ihak-hakkinda/> 20.05.2016'da ulaşılmıştır.

- Baker, R., Evans, B., Greenberg, E. ve Dee, T. (2014) Understanding Persistence in MOOCs (Massive Open Online Courses): Descriptive & Experimental Evidence. Cress, U., ve Kloos, C. D. (Ed.), Proceedings of the European MOOC Stakeholder Summit 2014 (EMOOCs 2014). February 10th-12th: Lausanne, Switzerland. (ss. 5-10). <http://www.emoocs2014.eu/sites/default/files/Proceedings-Moocs-Summit-2014.pdf> adresinden 31.04.2016 tarihinde elde edilmiştir.
- Başar, M. (2014). Akademik girişimcilik. Kuruluş finansmanı ve şirketleşme süreci. Ankara: Nisan Kitabevi.
- Bali, M. (2013). 5 reasons teachers should dip into MOOCs for professional development. *MOOC News & Reviews*, <http://moocnewsandreviews.com/5-reasons-teachers-should-dip-into-moocs-for-professional-development-2/#ixzz2ngE9J9hC> 11.03.2016'da ulaşılmıştır.
- Bartolome, A.,& Steffens, K. (2015). Are MOOCs Promising Learning Environments? *Comunicar*(44), 91-99.
- Belanger, Y.,& Thornton, J. (2013). Bioelectricity: A Quantitative Approach Duke University's First MOOC. http://dukespace.lib.duke.edu/dspace/bitstream/handle/10161/6216/Duke_Bioelectricity_MOOC_Fall2012.pdf?sequence=1 15.03.2016'da ulaşılmıştır. 94
- Billington, P. J.,& Fronmueller, M. P. (2013). MOOCs and the Future of Higher Education. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 13(3/4), 36-43.
- Breslow, L., Pritchard, D. E., DeBoer, J., Stump, G. S., Ho, A. D., & Seaton, D. T. (2013). Studying learning in the worldwide classroom: Research into edX's first MOOC. *Research & Practice in Assessment*, 8(1), 13-25.
- Brown, J.S. (2005). New learning environments for the 21st century. <http://www.johnseelybrown.com/newlearning.pdf> adresinden 29.04.2016 tarihinde elde edilmiştir.

- Büyüköztürk, S., Çakmak, E. K., Akgün, Ö., Karadeniz, S., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel Arastırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Clarà, M ve Barberà, E. (2013). Learning online: Massive open online courses (MOOCs), connectivism, and cultural psychology. *Distance Education*, 34(1), 129-136. <http://dx.doi.org/10.1080/01587919.2013.770428> adresinden 24.04.2016 tarihinde elde edilmiştir.
- Carey, K. (2013). *The Brave New World of College Branding*. The Chronicle of Higher Education. <http://chronicle.com/article/The-Brave-New-World-of-College/138107/> 20.04.2015'te ulaşılmıştır.
- Çağiltay, K. (2014). Gökyüzünde Öğrenme? Sanal Dünyada Öğrenme? Kitlese Açık Çevrimiçi Dersler (KAÇD) MOOC–Massive Open Online Courses. *ODTÜLÜ Dergisi*, 54, 44-45.
- Chen, Y. (2014). Investigating MOOCs through blog mining. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 15(2).
- Chengjie, Y. (2015). Challenges and Changes of MOOC to Traditional Classroom Teaching Mode. *Canadian Social Science*, 11(1), 135-139.
- Christensen, G., Steinmetz, A., Alcorn, B., Bennett, A., Woods, D., & Emanuel, E. J. (2013). *The MOOC phenomenon: who takes massive open online courses and why?* <http://ssrn.com/abstract=2350964> 20.04.2016'da ulaşılmıştır.
- Conole, G. (2013). MOOCs as disruptive technologies: strategies for enhancing the learner experience and quality of MOOCs. *Revista de Educación a Distancia*, 39, 1-17.
- Cormier, D., & Siemens, G. (2010). The Open Course: Through the Open Door--Open Courses as Research, Learning, and Engagement. *Educause Review*, 45(4), 30.
- Codecademy. (2014). <http://www.codecademy.com> adresinden 23.02.2016 tarihinde elde edilmiştir.

- Conole, G. (2014). Evaluating MOOCs- What is really happening? A.M. Teixeira, A. Szűcs ve Mázár, I. (Eds.), From education to employment and meaningful work with ICTs. Proceedings of EDEN Annual Conference. [CD-ROM] içinde (s. 9). Zagreb: European Distance and E-Learning Network. ISBN: 978-963-89559-6-8.
- Creswell, J.W. (2014). Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research. (4. baskı). Upper Saddle River, N.J. : Pearson/Merrill Prentice Hall.
- Coursera. (2014). <https://www.coursera.org> adresinden 20.02.2016 tarihinde elde edilmiştir.
- Çelik, V. (2014). Örgütsel değişme ve geleceğin okulu. Hasan Celal Güzel (Ed.), Yeni Türkiye. Türk Eğitimi Özel Sayısı I içinde (834-843). Ankara: Yeni Türkiye Stratejik Araştırma Merkezi.
- Dahlman, C.J., Routti, J. ve Ylä-Anttila, P. (2007). Introduction. C.J. Dahlman, J. Routti ve P. Ylä -Anttila (Ed.), Finland as a knowledge economy: Elements of success and lessons learned içinde(ss.1-7). Washington, D.C.: The International Bank for Reconstruction and Development/ The World Bank.
- Davies, B. (2014). The role and relevance of universities in the digital economy. Exploring the opportunities and risks arising from Moocs, big data and cyber security in contemporary higher education. Melbourne, Victoria: adresinden 10.02.2016 tarihinde elde edilmiştir.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS quarterly*, 13(3), 318-340.
- Demir, K. (2006). Rogersın Yeniliğin Yayılması Teorisi ve İnternette Ders Kaydı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 12(3), 367-392.
- Demirci, N. (2014). What is Massive Open Online Courses (MOOCs) and What is promising us for learning?: A Review-evaluative Article about MOOCs. 95 *Necatibey Faculty of Education Electronic Journal of Science & Mathematics Education*, 8(1), 231-256.

- Fischer, G. (2014). Beyond hype and underestimation: identifying research challenges for the future of MOOCs. *Distance Education*, 35(2), 149-158.
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (1990). *How To Design and Evaluate Research in Education*: McGraw-Hill Publishing Company.
- Gerber, J. (2014). *MOOCs: Innovation, Disruption and Instructional Leadership in Higher Education*. Published doctoral thesis. University of California, Los Angeles, USA.
- Gibson, S. G., Harris, M. L., & Colaric, S. M. (2008). Technology acceptance in an academic context: Faculty acceptance of online education. *Journal of Education for Business*, 83(6), 355-359.
- Göktaş, Y. (2006). The current status of information and communication technologies integration into schools of teacher education and K-12 in Turkey. Published doctoral thesis. Middle East Technical University.
- Guàrdia, L., Maina, M., & Sangrà, A. (2013). MOOC design principles. A pedagogical approach from the learner's perspective. *J. eLearning Papers*, 33.
- Halawi, L., & McCarthy, R. (2007). Measuring faculty perceptions of blackboard using the technology acceptance model. *Issues in Information Systems*, 8(2), 160-165.
- Hall, M., & Elliott, K. M. (2003). Diffusion of technology into the teaching process: Strategies to encourage faculty members to embrace the laptop environment. *Journal of Education for Business*, 78(6), 301-307.
- Haywood, J., Anderson, C., Coyle, H., Day, K., Haywood, D., & Macleod, H. (2000). Learning technology in Scottish higher education-a survey of the views of senior managers, academic staff and 'experts'. *Research in Learning Technology*, 8(2), 5-17.
- Hew, K. F., & Cheung, W. S. (2014). Students' and instructors' use of massive open online courses (MOOCs): Motivations and challenges. *Educational Research Review*, 12(0), 45-58.

- Ho, R. (2006). *Handbook of univariate and multivariate data analysis and interpretation with SPSS*: London: Chapman and Hall/CRC. 96
- Hollands, F. M., & Tirthali, D. (2014). MOOCs: Expectations and reality. *Center for Benefit-Cost Studies of Education, Teachers College, Columbia University, New York, NY*.
- Hoy, M. B. (2014). MOOCs 101: An Introduction to Massive Open Online Courses. *Medical Reference Services Quarterly*, 33(1), 85-91.
- Hyman, P. (2012). In the year of disruptive education. *Communications of the ACM*, 55(12), 20-22.
- Jansen, D., & Schuwer, R. (2015). Institutional MOOC strategies in Europe. <https://www.surfspace.nl/media/bijlagen/artikel-1763-22974efd1d43f52aa98e0ba04f14c9f3.pdf> 27.02.2016'da ulaşılmıştır.
- Kalaycı, ř. (2010). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. (5. baskı). Ankara: Asil Yayın Dağıtım Ltd.şti.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (14. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kassabian, D. (2014). *Massive Open Online Courses (MOOCs) at elite, early-adopter universities: Goals, progress, and value proposition*. Published doctoral thesis. University of Pennsylvania, Pennsylvania, USA.
- Keengwe, J., Kidd, T., & Kyei-Blankson, L. (2009). Faculty and technology: Implications for faculty training and technology leadership. *Journal of Science Education and Technology*, 18(1), 23-28.
- Kılıçer, K. (2008). Teknolojik Yeniliklerin Yayılmasını ve Benimsenmesini Arttıran Etmenler. *Anadolu University Journal of Social Sciences*, 8(2), 209-222.
- Kolowich, S. (2013). The professors who make the MOOCs. *The Chronicle of Higher Education*, 59(28), A20-A23.
- Koutropoulos, A., Gallagher, M. S., Abajian, S. C., de Waard, I., Hogue, R. J., Keskin, N. O., & Rodriguez, C. O. (2012). Emotive Vocabulary in

- MOOCs: Context & Participant Retention. *European Journal of Open, Distance and E-Learning*.
- Krosnick, J. A., & Fabrigar, L. R. (1997). Designing rating scales for effective measurement in surveys. *Survey measurement and process quality*, 141-164.
- Ku, C. H. (2009). *Extending the Technology Acceptance Model using perceived user resources in higher education web-based online learning courses*. ProQuest.
- Kursun, E., Cagiltay, K., & Can, G. (2014). An investigation of faculty perspectives on barriers, incentives, and benefits of the OER movement in Turkey. *The 97 International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 15(6), 14-32.
- Kurşun, E. (2011). *An investigation of incentives, barriers and values about the OER movement in Turkish universities: Implications for policy framework*. Published doctoral thesis. Middle East Technical University, Turkey.
- Lewis, W., Agarwal, R., & Sambamurthy, V. (2003). Sources of influence on beliefs about information technology use: an empirical study of knowledge workers. *MIS quarterly*, 657-678.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Liyanagunawardena, T. R., Adams, A. A., & Williams, S. A. (2013). MOOCs: A systematic study of the published literature 2008-2012. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 14(3), 202-227.
- Marangunić, N., & Granić, A. (2015). Technology acceptance model: a literature review from 1986 to 2013. *Universal Access in the Information Society*, 14(1), 81-95.
- Menzi, N., Önal, N., & Çalışkan, E. (2012). Mobil Teknolojilerin Eğitim Amaçlı Kullanımına Yönelik Akademisyen Görüşlerinin Teknoloji Kabul Modeli Çerçevesinde İncelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 13(1).

- Merriam, S. B. (1998). *Qualitative Research and Case Study Applications in Education*. (2. edition). San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Özen, Y.,& Gül, A. (2007). Sosyal ve Eğitim Bilimleri Araştırmalarında Evren-Örneklem Sorunu. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 394-422.
- Pappano, L. (2012). The Year of the MOOC. *The New York Times*, 2(12), 1-7.
- Peter, S.,& Deimann, M. (2013). On the role of openness in education: A historical reconstruction. *Open Praxis*, 5(1), 7-14.
- Rai, L.,& Chunrao, D. (2016). Influencing Factors of Success and Failure in MOOC and General Analysis of Learner Behavior. *International Journal of Information and Education Technology*, 6(4), 262-268.
- Read, T.,& Rodrigo, C. (2014). Toward a quality model for UNED MOOCs. *eLearning Papers*(37).
<http://www.researchgate.net/publication/265293654> 10.02.2016'da ulaşılmıştır. 98
- Rogers, E. (1995). *Diffusion of Innovations* (4th Ed.). New York: Free Press.
- Sánchez-Vera, M. d. M., León-Urrutia, M., & Davis, H. C. (2014). Challenges in the creation, development and implementation of MOOCs: Web Science course at the University of Southampton. *Comunicar*, 22(44), 37-43.
- Stephen Downes, Rita Kop, George Siemens and Dave Cormier. Personal Learning Environments, Networks and Knowledge. Website. September, 2010. <http://connect.downes.ca/>
- Schulze, A. S. (2014). Massive open online courses (MOOCs) and completion rates: are self-directed adult learners the most successful at MOOCs? , Published doctoral thesis. Pepperdine University, Malibu, California.
- Surendran, P. (2012). Technology acceptance model: A survey of literature. *International Journal of Business and Social Research*, 2(4), 175-178.
- Surry, D. W.,& Land, S. M. (2000). Strategies for motivating higher education faculty to use technology. *Innovations in Education and Teaching International*, 37(2), 145-153.

- Teplechuk, E. (2013). Emergent models of Massive Open Online Courses: an exploration of sustainable practices for MOOC institutions in the context of the launch of MOOCs at the University of Edinburgh. Published doctoral thesis. The University of Edinburgh, Edinburgh, Scotland.
- Toto, R., Lim, K. Y., Nguyen, H., Zappe, S., & Litzinger, T. (2008). *Acceptance of Tablet PC technology by engineering faculty*. Paper presented at the Frontiers in Education Conference, 2008. FIE 2008. 38th Annual.
- Turan, A. H., & Çolakoğlu, B. E. (2011). Yüksek öğrenimde öğretim elemanlarının teknoloji kabulü ve kullanımı: Adnan Menderes Üniversitesinde ampirik bir değerlendirme. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 9(1), 106-121.
- Usluel, Y. K., & Mazman, S. G. (2010). Eğitimde Yeniliklerin Yayılımı, Kabulü ve Benimsenmesi Sürecinde Yer Alan Öğeler: Bir İçerik Analizi. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 39.
- Waldrop, M. (2013). Campus 2.0. *Nature*, 495(7440), 160-163.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık. 99
- Yousef, A. M. F., Chatti, M. A., Schroeder, U., & Wosnitza, M. (2014). *What Drives a Successful MOOC? An Empirical Examination of Criteria to Assure Design Quality of MOOCs*. Paper presented at the 14th IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies (ICALT) - Advanced Technologies for Supporting Open Access to Formal and Informal Learning, Athens, GREECE.
- Yousef, A. M. F., Chatti, M. A., Schroeder, U., Wosnitza, M., & Jakobs, H. (2014). MOOCs-A Review of the State-of-the-Art. *In Proc. CSEDU 2014 conference* (3), 9-20.
- Yuan, L., & Powell, S. (2013). MOOCs and open education: Implications for higher education. *Cetis White Paper*, 1-21.

- Yucel, U. A.,& Gulbahar, Y. (2013). Technology Acceptance Model: A Review of the Prior Predictors. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 46(1), 89-109.
- Walker, M. (1987). The Makaton Vocabulary - Uses and effectiveness. International AFASIC Symposium of Specific Speech and Language Disorders in Children. England.

EK-1 ANKET FORMU

Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşlerinin belirlenmesi

Sevgili Öğretmen Adayları,

Bu anket formu, “**Öğretmen adaylarının Kitlese Açık Çevrimiçi Derslere yönelik görüşlerinin belirlenmesi**” ile ilgili yapılan araştırma için hazırlanmıştır. Anketin amacı sizin değerli öğretmen adaylarının MOOC hakkındaki görüşlerinizden yararlanmaktır. Size uygun olan seçeneği işaretlemeniz (X) yeterli olacaktır. Bu ankette verilen cevaplar sadece yüksek lisans tezinde, kaynak olarak kullanılacaktır. Ankete göstereceğiniz ilgi ve vereceğiniz samimi cevaplardan dolayı sizlere teşekkür ederiz.

Danışman: Doç. Dr. Hüseyin BİCEN

Araştırmacı: Sinan BERKTAŞ

1) Cinsiyetiniz()Erkek() Kadın

2) Yaşınız.....

3) Bölümünüz

.....

4) Devam Ettiğiniz Sınıf() 1 () 2 () 3 () 4

5) Her hangi bir Uzaktan Eğitim dersine katıldınız mı?

()Evet()Hayır

6) MOOC kullanıyor musunuz?

()Evet()Hayır

7) MOOC sistemini hangi amaç ile kullanıyorsunuz

☐ Kendimi geliştirmek için

☐ İnternette vakit geçirmek için

☐ Bilgi edinebilmek için

☐ Sertifika alabilmek için

8) Nasıl bir eğitim almak istersiniz?

☐ Yüz yüze eğitim

☐ MOOC üzerinde eğitim

No	Teknolojik Kullanımı	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	MOOC sayesinde teknolojik araçları daha kolay kullanacağımı düşünüyorum.					
2	MOOC materyalleri ile öğrenim gerçekleştirebileceğimi düşünmüyorum.					
3	MOOC'lardan eğitim alabilmek için gerekli teknik donanıma sahip olduğumu düşünüyorum.					

4	MOOC videoları ile eğitim almak çok kolaydır.					
5	MOOC'lara akıllı telefonum ile çok kolay bir biçimde kayıt olabilirim.					
6	MOOC kullanarak daha kısa sürede eğitim alabilirim.					
7	MOOC eğitimini yararlı buluyorum.					
8	MOOC eğitimlerinden edindiğim bilgilerle konularda daha farklı bakış açısı geliştirebiliyorum.					
9	MOOC eğitimleri tamalamakta güçlük çekiyorum.					
10	MOOC'lar ile daha kaliteli materyallere ulaşıyorum.					
11	MOOC'lara mobil olarak da erişebilirim.					

	Sosyal Yaşamda Kullanımı	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	MOOC’lardan eğitim almak için yeterli zamana sahip olmadığımı düşünüyorum.					
2	MOOC’lardan eğitim sertifikası alabilmek için yeterli bütçeye sahibim.					
3	MOOC uygulamalarının herkese faydalı olacağını düşünüyorum.					
4	MOOC uygulamalarının ilgi görmeyeceğini düşünüyorum.					
5	Tüm öğretmen adaylarının MOOC ile eğitim alması gerektiğini düşünüyorum.					
6	MOOC eğitimleri ile geçirdiğim süre yüzünden ailemle sorunlar yaşamaktayım.					
7	MOOC eğitimleri ile çok vakit geçiriyorum ki arkadaşlarımdan şikayet duyuyorum.					
8	MOOC ile eğitim alırken biri beni rahatsız ettiğinde rahatsız olurum.					
9	MOOC’lar ile kendimi güncellediğimi					

	düşünüyorum.					
10	Günlük yapılacaklar listemde MOOC ile eğitimleritakip etmek yer almaktadır.					
11	MOOC eğitim programlarını kaçırmamak için arkadaşlarımla görüşmemeyi yeğlerim.					
12	MOOC eğitimlerini kendi plan programıma göre alırım.					
13	MOOC sertifikası benim için önemlidir.					
14	MOOC eğitimleri ileo kadar vakit geçiririm ki derslerimi ihmal ettiğimi düşünüyorum.					

	Eğitsel Kullanım	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	MOOC'un hayat boyu öğrenmeyi destekleyeceğini düşünüyorum.					
2	Öğretmen adaylarının alacakları dersleri seçmeleri konusunda yardımcı olacağını düşünüyorum.					
3	Öğretmen adaylarının seçecekleri bölümleri belirleme konusunda yol gösterici olacağını düşünüyorum.					
4	Bilgi kaynağı sıkıntısı yaşayan öğretmen adaylarına katkı sağlayacağını düşünüyorum.					
5	Öğretmen adaylarının eğitim seviyesini yükselteceğini düşünüyorum.					
6	Pedagojik anlamda kendimi geliştireceğimi düşünüyorum.					
7	Öğretmen adayları için yeni bir iş alanı oluşturacağını düşünüyorum.					
8	Yeni Öğretmen adaylarına faydalı ilişkiler geliştireceğimi düşünüyorum.					
9	Kendi alanımda geliştirip çok iyi öğretmen olacağımı düşünüyorum.					
10	Araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katkı sağlayacağını düşünüyorum.					

11	Kendimi geliştirebilmek için MOOC sertifikalı eğitim programlarına katılabiliyim.					
12	MOOC'ta farklı konularda sertifika programlarına katılabiliyim.					
13	MOOC ile konuları daha iyi anlıyorum.					
14	Yeni bir MOOC sertifika programına başlamadan önce ön bilgi edinebilirim.					
15	Her ortamda MOOC ile eğitim alabilirim.					
16	Düzenli aralıklarla yeni MOOC ile sertifika eğitimlerine katılıyorum.					
17	Ödev konularını MOOC faydalanarak yapıyorum.					
18	MOOC ile farklı alanlardaki konularda da kendimi geliştiriyorum					
19	İnternette geçirdiğim zamanın çoğu MOOC eğitim programlarında geçiriyorum.					
20	Anlamadığım konular için MOOC tan faydalaniyorum.					

ÖZGEÇMİŞ

Adı, Soyadı: Sinan BERKTAŞ

Doğum Tarihi: 3 Şubat 1989

Akademik Düzey: Lisans

Adres: Kermiya Sosyal Konutları 26. Blok Daire:4 Kermiya /Lefkoşa

Medeni Durum: Bekar

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitim:

Derece	Alan	Üniversite	Yıl
Y. Lisans	B.Ö.T.E	Yakın Doğu Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi	
Lisans	B.Ö.T.E	Yakın Doğu Üniversitesi	2014
Lise	Bilgisayar Bölümü	Yeşilyurt Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	2009

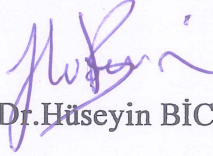
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Sinan BERKTAŞ'ın "Öğretmen Adaylarının Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslere Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" başlıklı tezi 18 Ocak 2017 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Nadire ÇAVUŞ, Yakın Doğu Üniversitesi

Danışman: Doç. Dr. Hüseyin BİCEN, Yakın Doğu Üniversitesi

Üye: Yard. Doç. Dr. Erinc ERÇAĞ, Yakın Doğu Üniversitesi

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

